

Borsikáék a Kultúrpalotában

Játék és hagyományörzés

Fotó: Karácsonyi Zsigmond

Az adventzáró események közül nagyon sok szülőnek és nagyszülőnek a Borsika néptáncsoport előadása volt a legszebb karácsonyi ajándék. A marosvásárhelyi Kultúrpalota nagytermét zsúfolásig megtöltő közönség valódi hagyományörző élményben részesült. A néptáncok mellett karácsonyi dalok és népi gyermekjátékok szerepeltek műsoron.

Karácsonyi Zsigmond

Az alig két éve alakult együttes sikerét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy évzáró előadásuk kinötte már a Maros Művészegyüttes előadótermét. Amint a jelen levő szakemberekkel beszélgetve megállapítottuk, újra csúcson van a néptánc. Lelkes fiatal oktatók vezetésével több száz magyar gyerek jár hetente egy-két alkalommal táncpróbára, köszönhetően Barabási Attila-Csabának, a Maros Művészegyüttes igazgatójának is, aki hetente kétszer biztosít helyszínt a próbáknak.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ferenc pápa üzenete

Jézus új életszemléletet mutatott fel a világban, amely a birtoklás helyett a másokkal való megosztást helyezte a középpontba – mondta Ferenc pápa szenteste a Szent Péter-bazilikában bemutatott misén.

3.

MRI-készülék a megyei klinikai kórházban

December első napjaitól működik a Maros Megyei Klinikai Kórházban felszerelt mágneses magrezonancia képalkotásra alkalmas készülék (MRI), amely sugárterhelés nélkül nyújt aprólékos, részletes információt az emberi szervezetről a keresztmetszeti képalkotás során. A jó minőségű képekkel a csontok állapota mellett izületi sérülések, idegrendszeri megbetegedések, a daganatok állapota és sok más egyéb kórkép is kimutatható.

5.

Tanácskozás az alvásról, alvászavarokról

Az életben mindennek megvan a maga ideje, az alvásnak, az ébrenlétnek, a fizikai, a szellemi tevékenységnek, az érzelmek kifejezésének. A hosszú, boldog élet titka az, hogy mindent a maga idejében tegyünk – hangzott el a frappáns összegzés a novemberben tartott kétnapos alvászimpóziumon.

6.

Mint egy dízelmotor

Lomhán indított a Marosvásárhelyi CSM férfikosárlabda-csapata az év utolsó hazai mérkőzésén, a Zsilvásárhely ellen, az utazósebességet igazából csak a második negyed végére sikerült felvennie.

9.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- ▶ kontaktlencse-felírás és rendelés
- ▶ ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- ▶ mindenik szakuzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- ▶ a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- ▶ kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- ▶ korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- ▶ szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- ▶ új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- ▶ terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

DORA OPTICS

Hozd be régi szemüvegkereted és válassz helyette újat **50%-os** árkedvezményvel.

*részletek az optikákban

MAROSVÁSÁRHELY
Mártonyia tér, 21. szám
Tel.: 0733-553.976
1918. Dec. 1. sugárút, 126. szám
Tel: 0265-250-475
0733-553.976

SZÁSZRÉGEN
Szászrégen, sugárút 12/2. szám
Tel: 0265-512-095
0733-553.971

NYÁRÁDSEBESZÉNY
Tudósi tér, 1. szám
Tel: 0265-576-514
0733-553.971

Aktuális

Utószó a szeretet ünnepéhez

Mózes Edith

Túl vagyunk a karácsonyon, a szeretet ünnepén, nem kell már alakoskodni, mondta tegnap egy ismerősöm. Azt hiszem, nem kell csillagjónak lenni ahhoz, hogy kitalálják: politikusról van szó. Aki az ünnep másnapján sürgősen levetkőzte a nagy erőfeszítéssel magára erőltetett kedvességet, és ismerőseitől megszokott formáját hozva pocskondiázta, sőt fenyegette vélt vagy való ellenségeit (értsd: politikai ellenfeleit). Annyira, hogy egész „otthonosan” érezhette magát mindenki a társaságában.

Pár órával később két „hittérítő” akart meggyőzni, hogy térjek be a szektájukba, mert itt a világvége, jó lesz felkészülni rá. És szemmel láthatóan őszinte volt a felháborodásuk, amikor látták, nem igazán érdekelt az ügy. Még annyira sem, mint a szép emlékü Hofi anyósát, aki halomszámra gyűjtötte a konzerveket, hogy legyen mihez nyúlni, ha jön a világvége. Mert a boltok, ugye, zárva lesznek!

Nos, már „témában” is vagyunk. Mert közben egy amerikai lap szerint egy „apokaliptikus szekta” vezetője bejelentette, hogy 2019. február-márciusára

(Folytatás a 3. oldalon)

DECEMBER

27., csütörtök

A Nap kel
8 óra 5 perckor,
lenyugszik
16 óra 40 perckor.
Az év 361. napja,
hátravan 4 nap.

Isten éltesse!

Ma JÁNOS,
holnap KAMILLA napja.
JÁNOS: héber eredetű, jelen-
tése: Isten kegyelme vagy ke-
gyelmes.

IDŐJÁRÁS

Esős idő

Hőmérséklet:
max. 3°C
min. 0°C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2018. december 26.

1 EUR	4,6413
1 USD	4,0686
100 HUF	1,4447
1 g ARANY	165,0178

Megyei hírek

Új kötet jelent meg

Varró Domokos új kötete jelent meg a Garabontzia Kiadó gondozásában: A találós eszű székely legény című könyv a marosvásárhelyi Forradalom utca 4. szám alatt lévő Garabontzia Kiadónál – tel.: 0756-513-968, 0365-730-760 – vagy a szerzőnél – tel.: 0771-384-317, 0365-417-053 – vásárolható meg.

A láthatatlan hóhér – bemutató a Nemzetiben

A láthatatlan hóhér című Agathe Christie-műből készült előadás főpróbájára várják december 30-án, vasárnap 19 órakor a nagydeműt a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Nagytermébe. A bemutatóra 31-én, hétfőn 19 órakor kerül sor. A premierre érvényesek a Bernády György-mecénás- és Kemény János-bemutatóbérletek. Az előadást január 2-án, szerdán 16 és 19 órakor, 3-án, csütörtökön és 4-én, pénteken 19 órakor ismétlik meg.

Rendkívüli nyitvatartás az uszodában

A marosvásárhelyi Mircea Birău uszoda december 30-án 14 óráig látogatható, december 31. – január 2. között zárva lesz. December 27-én, 28-án és 29-én az uszoda a megszokott program szerint fogadja látogatóit – tájékoztatott közleményben a létesítmény vezetője.

Szilveszteri Hahota-kabaré

A Hahota Szintársulat december 28-án, pénteken este 7 órától Marosvásárhelyen mutatja be a Hülyeség nem akadály című zenés szilveszteri kabaré-előadását a Maros Művészegyüttes előadótermében. Fellépnek: Puskás Győző, Székely M. Éva, Cseke Péter, Gönczi Katalin, Kelemen Barna, Gáll Ágnes, Szöllösi P. Szilárd és Halmágyi Éva. Ének: Jakab Bodoni Ildikó. Rendező: Kovács Levente. További előadások: december 29-én, szombaton este 7 órától, 30-án, vasárnap délután 4 és este 7 órától, 31-én szilveszteri előadás délután 4 és este 7 órától, január 2-án, szerdán és 3-án, csütörtökön este 7 órától, 4-én, pénteken és 5-én, szombaton délután 5 és este 8 órától, 6-án, vasárnap este 7 órától. Jegyek még kaphatók elővételben a Maros Művészegyüttes és a Kultúrpalota jegypénztáraiban.

A Gruppen-Hecc kabaré-előadásai

A Gruppen-Hecc társulat Nem vagyok egészen 100-as című kabaré-előadását december 30-án, vasárnap 19 órakor a szovátai Domokos Kázmér művelődési házban, 31-én, hétfőn 18 órakor és január 2-án, szerdán 19 órakor a marosvásárhelyi Kultúrpalotában, január 3-án, csütörtökön 19 órakor a mezőbányai kultúrotthonban, 4-én, pénteken 19 órakor az erdőszentgyörgyi művelődési házban mutatja be. Szereplők: Nagy István, Kárp György, Nagy Péter, Biluska Annamária, Csiki Hajnal, Tóth Kati.

Gábriel-koncert Marosvásárhelyen és Segesváron

Isten az eröm címmel tart koncertet a marosvásárhelyi Jazz & Blues Clubban a Gábriel együttes december 29-én, szombaton 20.30-tól. Az együttes tagjai: Fülöp Imre Gábriel (ének), Rabi Bálint (rap, basszusgitár), Molnár Tamás, Gáll Barnabás (trombita), Alex Miron (szaxofon), Monostory Barnabás (gitár), Manga Mihály (dobok). A belépő 20 lejbe kerül. Asztalfoglalás a 0723-219-757-es telefonszámon. 30-án, vasárnap szintén 20.30 órai kezdettel a segesvári téli fesztivál nagyszínpadán koncertezik a Gábriel együttes.

Scratch – Nagy Dalma kiállítása

A marosvásárhelyi vár Kisbástyájában megnyílt Nagy Dalma Scratch – Tollrajzok szépiatussal című kiállítása. A festészetet és grafikát is rendszeresen művelő textilművész nő tollrajzai január 31-ig tekinthetők meg.

Hírszerkesztő: Kaáli Nagy Botond

Fát döntött ki a szél

Fotó: Vajda György

December 24-én este a viharos erejű szél kidöntött egy fát Marosvásárhelyen a Kárpátok sétányon. A fa koronája a tömbházak előtt parkoló két autóra zuhant. Az autók megsérültek ugyan, de nagyobb kár nem keletkezett bennük. A helyszínre siettek a helyi rendőrök és a tűzoltók, az

utóbbiak pár óra alatt feldarabolták a fát és kiszabadították ágai alól a járműveket. A kidőlt fa ágai nemcsak az autókat érintették, hanem elszakították az utcai világítást biztosító villanyvezetéseket is. A tűzoltókkal együtt a villamosági vállalat hibaelhárítói is kármentesítettek. (v.gy.)

Karácsonyi sorshúzás

Harmincnyolc előfizetőnk jelenlétében került sor a Népszavak által felajánlott havi nyeremények kisorsolására, miután közösen elénekeltük a Mennyből az angyalt. A Hűség előfizető nyereményjátékra Marosvásárhelyről 305 levél érkezett, vidékről 54. A két vidéki nyertes: Csiki János (Marosludas, Május 1. út 2/14. sz.) és Varga Attila (Szászrégen, Radnótfajai út 40. sz.). Marosvásárhelyi nyertesek: a boldog jelenlevők: Varga Ilona (Parângului u. 11/16. sz.) és Siklódi Endre (Kós Ferenc u. 12/3. sz.),

illetve Mezei Sándor (Béke u. 41. sz.), és Janka Imola (Fogaras u. 10. sz.).

A 100 lej értékű Hűség tombola díj nyertese Csutak Mária hűség előfizetőnk. A három angyalfia csomag nyertesei az ugyancsak jelen levő Benedek Klára, Borda János és Gáll Rozália.

A nyeremények átvehető munkanapokon 8-14 óra között a szerkesztőségben, az 57-es irodában, telefon: 0742-828-647.

Fotó: Nagy Tibor

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Izsai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujzag.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujzag.ro **E-mail:** nepujzag@e-nepujzag.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800052

ISSN 1220-3475 (print)
ISSN 1584-3238 (online)

Ferenc pápa üzenete

Birtoklás helyett a másokkal való megosztás vezesse az életünket

Jézus új életszemléletet mutatott fel a világban, amely a birtoklás helyett a másokkal való megosztást helyezte a középpontba – mondta Ferenc pápa szenteste a Szent Péter-bazilikában bemutatott misén.

Az egyházfő olaszul mondott homíliájában kijelentette: az emberiség történetét „kielégíthetetlen telhetetlenség” kíséri, annyira, hogy a mai világban az élet értelmét majdnem kizárólag a birtoklás adja, az emberek tárgyakkal igyekeznek megtölteni életüket, ami azonban nem „táplálja” a szíveket.

„Kevesek bőségben lakomáznak, miközben túl sokaknak még az életben maradáshoz sincsen kenyerük” – jelentette ki Ferenc pápa.

Hozzátette, a Betlehemben született gyermek volt az, aki nem mástól vett el, hanem önmagát adta az emberekért. Jézus új életszemléletet mutatott fel, amely a birtoklás helyett a másokkal való megosztást, a másoknak való adományozást helyezte középpontba. „Nem szabad elmerülni a világiasság és a fogyasztás divatjának szakadékaiban” – jelentette ki Ferenc pápa. Azt kérdezte: hányan állnak készen, hogy kenyerüket megtörjék azokkal, akiknek nem jutott.

Megjegyezte, az életet nem „követelésekkel” kell leélni, „a díványon várakozva” Istenre, mintha „már célba értünk volna, és nem lenne szükségünk semmire”. A karácsonyi üzenetét csak akkor érthetjük meg, ha Isten és embertársaink elébe megyünk – mondta Ferenc pápa.

A fényárban úszó Szent Péter-bazilikában bemutatott mise kezdetén Ferenc pápa a Szent Péter-bazilika főbejáratától a főoltárig vonult. Itt felcsendült a latin nyelvű Kalenda-éneke. Ezután az egyházfő levette azt a kendőt, amely az oltárnál elhelyezett gyermek Jézus szobrát fedte.

Népviselőbe öltözött gyerekek virágot vittek a szoborhoz Olaszország, Kína, a Kongói Demokratikus Köztársaság, Panama, Románia és Japán képviselőiben.

Utóbbi három országba az egyházfő a következő hónapokban készül látogatásra.

Ferenc pápával 40 bíboros és 375 püspök és pap koncelebrált. Mintegy ötezren tudtak bejutni a bazilikába, hívők és a karácsonyi ünnepeket Rómában töltő turisták, többségükben külföldiek. Már hétfő délután óta tömött sorban álltak a Szent Péter térenél, hogy bejuthassanak a misére: akik nem váltottak előre ingyenes jegyet, azok a Szent Péter téren kivetítőkön követték a szertartást. Szemmel láthatóan többen voltak, mint

tavaly karácsonykor a Rómában rendkívül jó időjárásnak is köszönhetően.

A misén kínaiul imádkoztak a pápáért, angolul a kormányzóért és a nemzetközi intézmények felelőseiért, hogy a népek szolgálatában, a közös jóért és az igazságos világért cselekedjenek, arabul a gyermekekért, franciául a papságért, oroszul a szegényekért és a szenvedőkért. Nem véletlen, hogy az első fohász kínaiul szólt: a Vatikán és Peking éppen most egyeztet a kínai katolikus püspökök kinevezését érintő megállapodásról.

Urbi et orbi

Az emberek közötti testvéri szeretetre helyezte a hangsúlyt Ferenc pápa kedden a világhoz intézett karácsonyi üzenetében, hangsúlyozva, hogy az emberek közötti különbségek nem veszélyt, hanem gazdagságot jelentenek. Ennek szellemében fejezte ki óhaját, hogy létrejöjjön a béke a palesztinok és az izraeliek, illetve a Szíriában és Jemenben egymással szembenállók között.

Mielőtt a katolikus egyházfő urbi et orbi áldást adott Róma városára és a világra, a Szent Péter téren összegyűlt tömeghez intézett üzenetében hangsúlyozta: a Jézus által nekünk ajándékozott testvériség nélkül hiábavaló lenne minden erőfeszítésünk egy jobb világ kialakítására, még a legjobb szándékok, tervek is „lélek nélküli struktúrákká” válnának. A pápa szerint minden ember testvér, bármilyen legyen a nemzeti, kulturális, vallási hovatartozása, még akkor is, ha különböző eszméket vallanak, de képesek tisztelni egymást, és hallgatni egymásra.

„Ez a karácsonyi segítsen újra felfedezni a testvéri kötelékeket, amelyek egyesítenek bennünket, emberi lényeket, és összekötnek minden népet” – mondta Ferenc pápa, hangot adva óhajának, hogy az izraeliek és palesztinok vegyék fel újra a párbeszéd fonalát, lépjenek a béke útjára. Szíria számára is azt kívánta, hogy a háború hosszú éveit után ismét rátaláljon a testvériségre.

Felszólította a nemzetközi közösséget, hogy határozottan cselekedjék egy olyan politikai megoldás érdekében, amely félretenné a pártos érdekeket, s amely lehetővé tenné, hogy a szíriai nép – különösen a saját földjüket elhagyni kényszerültek – ismét békében élhessen saját hazájában. A pápa kifejezte reményét, hogy a nemzetközi közösség közvetítése révén tető alá hozott fegyverszünet nyomán fellélegezhet a háború és nélkülözés miatt elgyötört lakosság. (Hírösszefoglaló/MTI)

Hogyan zárjuk 2018-at?

Az év végi számadások ideje elértezt. Nem, szó sincs közgyűlésről, zár számadásról a szétvert vagy maguktól elhalt térszékben. Csak úgy magunknak készítjük. Például másutt az emberek elküldik barátaiknak, rokonaiknak a beszámolót, és azt fényképekkel illusztrálják. Hála a technikának, ma már mindenkinek van a civilizációban és azon kívül is fény- és elképesztő gépe és mobiltelefonja, ezekkel akármit rögzíthetünk az időn és az öregedésen kívül.

Mit is csináltunk az év folyamán, barátaim, kedves ellenségeink? Hát múltunk az időt és költöttük a pénzt (kereset, jövedelem, haszon, nyugdíj, könyöradomány, jutalék, osztalék, jözelek), és támadt lík a zsebünkön, pénztárcánkban, költségvetésünkben, számításainkban, könyvelői kimutatásainkban. Érzelmekben nem. Remélhetőleg.

Valakik 100. évet ünnepeltek, valakik elfűjták a születésnapit tortán a hat gyertyát. Volt, aki esküszik az ezer évre, más erre az évre.

Azonkívül vettünk könyvet, rendelünk online ruhát, cipőt, farmert, áltoprongozat, gyermekjátékot, főzőleves holmit, amelyről már a megérkezés pillanatában tudtuk/sejtettük, hogy haszontalan, csak nem vallottuk be még magunknak sem. Vásároltunk cukrot, kávé, fehér port nem terrorista célokra, hanem kávéélesztéshez, fehérítéshez (a lelkünk fehérítője mindig készenlétben áll, de lelkiismereti okokból nem használjuk mindig: szerénység/ostobaság, tartózkodás okán, céljaink fel nem ismerése akadályoz az időben), édeskét, hólapatot, kesztyűt,

amit elvesztünk rendszerint – én speciel sapkáimat szoktam elhagyni félvélenként, lehetőleg a külhonban vásároltat –, vettünk tévékészüléket, okosabbnál okosabb telefonokat, füzetet, csokit, golyóstollat (lehetőleg 0,5-öst), gépkocsit, és hozzá a tartozékokat.

Legalább kétszer elvittük a kocsit ellenőrzésre, javításra, a gyerekeket az iskolába naponta, felkerestük a díjbeszedő veszthelyeket (kábuló tévé, vil-

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

lany-, gáz-, víz-, amennyiben még nem tértünk át a távfizetésre), felkeresett a nyugdíjpostás, és átadta szelvényt, a pénzt a bankba utaljuk. Felkerestük a bankautomatákat és kártyával fizettünk, ezzel szemben kimentek a divatból az üdvözlőkártyák, de továbbra is divatban vannak a politikailag megmérgezett magyar kártyák.

Voltunk párszor elutazva, kimenősek voltunk. Volt, aki csak Szászrégenig, Csejdig vagy Snájdig utazott, mások a Nepál–Ciprus–Barbados háromszögben kalandoztak. Talán akadt, akit a csődbe ment utazási irodák Dubájban, Budájban, Dohában vagy Nemdohá(nyzó)ban hagytak epekedni gép és víz után. Sétáltunk nejjel, vejjel, fejjel és lábbal – ha nem fájt, sajgott, hasogatott télen és nyáron, és akkor előkerültek a „mozgás öröme” címzetű csudaszerek.

Elszalasztottunk fontos rendezvényeket, autóbust, találkozást, elszalasztot-

tuk a gyereket a boltba sóért, olajért, cukorért, főzőmargarinért és sovány, laktózmentes madár- és állatejért. Elblicceltünk néhány meghívást, lemondunk vendégségeket, vendéglőkben ettünk kéthavonta, egyszer-máccor, Bilagit, Triferment, Cardio-Aspirin, bétablokker, nitroglicerint mindig készenlétben.

Ezenkívül megettünk 65 tojást, öt fél disznót, a vegahívók ennek helyettesítőit és szurrogátumait, megettük a kefet a hivatalok jóvoltából, voltunk úszni és sízni, magunkon kívül és bezárkóztunk, elvesztettük a kulcsot, fogadást, szemüveget, telefont, a fonalat, az eszünketszemléletünket.

Várakoztunk a kórházban és az orvosi rendelőben, áptoltunk beteget, olvastunk életmódtanácsokat, csillagjósolásokat és összeesküvés-elméleteket, amelyekből persze minket kihagytak, a háziorvossal felirattuk kedvenc gyógyszerünket és altatóinkat, várakoztunk buszpályaudvaron, repülőtéren, vasútállomáson, úrrállomáson, adóhivatali kisablak előtt, voltunk fent és lent, elakadt velünk a lift, és elakadt a lélegzetünk, amikor lepillantottunk egy olasz katedrális tornyából, ahová 10 euróért engedtek fel.

Voltunk tüntetésen, és kaptunk kiütést, kitüntetést, marhaszveget és kanyarót, kaptunk a pofánkba pesti surmóktól a metróban, kigyúrt izomgyúaktól jó tanácsot, hová menjünk azonnal vagy jövőre, kaptunk beutalót, kiutalót és kiutalót, jót és rosszat. Csúpán nyugalmunk nem volt. Így van, ha valaki még él és élni akar.

Ország – világ

Földrengés volt tegnap hajnalban Vrancea megyében

A Richter-skála szerinti 3,1-es erősségű földrengés volt szerdán hajnali 2:05-kor Vrancea megyében, 126,5 kilométeres mélységben – közölte az Országos Földfizikai Intézet (INFP). Az epicentrumhoz legközelebb eső települések: Vrancioaia (19 km), Focșani (40 km), Kovászna (41 km) és Buzău (60 km). Decemberben már 14 földrengés volt Romániában, de egyik sem volt erősebb a Richter-skála szerinti 3,8-as fokozatúnál. Ebben az évben október 28-án mérték a legerősebb földmozgást Romániában, az 5,8-as erősségű volt. (Agerpres)

Több mint 3200 alkalommal hívták ki a rendőrséget december 24-én

Országsszerte több mint 3200 alkalommal volt szükség a rendőrség közbelépésére hétfőn – tájékoztató az országos rendőr-főkapitányság. December 24-én több mint 8500 rendőr vett részt a közrend és közbiztonság védelmében szervezett mintegy kétszáz akcióban, ugyanakkor 256 sebességmérő berendezéssel figyelték a forgalmat. A közlemény értelmében összesen 3230 esethez hívták ki a rendőrséget, ezek közül 2733-at a 112-es egységes segélyhívószámon jelentettek. 756 esetben észleltek valamilyen bűncselekményt, és 3150 bírságot róttak ki, összesen több mint egymillió lej értékben. A közlekedésrendészet munkatársai a közúti közlekedés biztonsága elleni 106 bűncselekményt észleltek, 231 gépkocsivezetőnek bevonták a jogosítványát – 30-nak ittas vezetés, 63-nak sebesség-túllépés, 139-nek más kihágás miatt –, ugyanakkor elvették 31 jármű forgalmi engedélyét. (Agerpres)

A harmadik negyedévben 71,3%-os volt a foglalkoztatottsági ráta

2018 harmadik negyedévében 71,3 százalékos volt a foglalkoztatottsági ráta a 20–64 évesek körében, ami 1,3 százalékponttal meghaladja az Európa 2020 stratégiába foglalt 70 százalékos célkitűzést – derül ki az Országos Statisztikai Intézet (INS) által pénteken nyilvánosságra hozott adatsorokból. A vizsgált időszakban Románia aktív lakossága 9,214 millió fő volt, akik közül 8,857 milliót tett ki a foglalkoztatottak aránya, 357 ezren pedig munkanélküliek voltak. A 15-64 évesek körében a foglalkoztatottsági ráta 66,2 százalékos volt, ami 0,7 százalékpontos növekedést jelent az előző negyedévéhez képest. A férfiaknál a ráta 74,9, a nőknél 57,3 százalékos volt, miközben városban 66,6 százalékon, vidéken pedig 65,7 százalékon állt. 2018 harmadik negyedévében 3,9 százalékos volt a munkanélküliségi ráta, 0,2 százalékponttal alacsonyabb, mint a második negyedévben. A férfiak körében 1 százalékkal magasabb volt az állástalanok aránya: a nőknél 3,3 százalékos, a férfiaknál 4,3 százalékos. (Agerpres)

Utószó

a szeretet ünnepéhez

(Folytatás az 1. oldalról)

várható a harmadik világháború kitörése. Ennek világos jeleit ő már tisztán látja. Amint azt is, hogy a világháború kitörése után Krisztus azonnal visszatér a Földre. A „prófeta” szerint ez napra pontosan 2019. június 9-én fog megtörténni. Aztán meggondolja magát, és azt mondja, hogy talán mégis 2020 lesz Krisztus eljövételének éve. Véleménye szerint azért fog a háború kitörése után azonnal eljönni, hogy azt megállítsa. Jogos lenne a kérdés? Miért nem előtte, hogy megakadályozza?

Más látókok azt „tudják”, hogy Amerikában városok egész sora tűnik el 2019-ben a föld színéről egy „megahóvihar” nyomán, hogy egyre több repülő csészealj fog „meglátogatni”, valóságos UFO-invázióra kell számítani. És azt is, hogy 2020 novemberében Trumpot újraválasztják. De ha ez nem lenne elég, tudni vélik, hogy az időutazás valós dolog, az amerikai kormány él is vele, csak titkolja az emberek előtt. Sőt, 2028-ban Martin Luther King unokája, a jelenleg 10 esztendő Yolanda Renee King lesz az USA elnöke. Ami azt jelenti, hogy alig 20 évesen választanak meg, holott az amerikai alkotmány szerint az elnökjelöltnek legalább 35 évesnek kell lennie.

A jóslatok skálája igen széles, nem fér be egy „aktuális” rovat keretébe. De ahogy ezeket olvasom és hallgatom, rá kell jönnöm, hogy ezekhez képest itthon alig történik valami. A Iohannis-féle rögeszmés kormányleváltási kísérletek, az ellenzék vérszegény bizalmatlansági kezdeményezései mind arra mutatnak, hogy itt egyelőre „igazán” nagy dolgok nem fognak történni. Hacsak nem lehet – és természetesen nem lehet – szenzáció, hogy a PNL az ombudsmanhoz (a nép ügyvédje) fordul az adóügyi intézkedések miatt, követelve, hogy emeljen alkotmányossági kifogást a dokumentum ellen. Szerintük a rendelet olyan „terrorista intézkedéseket tartalmaz a romániai vállalkozói szférával szemben”, amelyek negatív hatással lesznek a lakosság életére.

Játék és hagyományörzés

(Folytatás az 1. oldalról)
– Zsuzsi és Levente (sz. m.: Törzsök Zsuzsanna és Nagy Levente Lehel, a Borsika oktatói) is úgy kezdték, hogy szüleik elvitték őket a Maros Művészegyüttes utánpótláscsoportjába, a Napsugárba néptáncot tanulni. Füzesi Albert néptánc iránti szeretete, tudása és a gyerekekkel való munkája alapozta meg mindazt, amit ma Zsuzsi és Levente továbbvisz a borsikás gyerekekkel – mondta a csoportot bemutató Trella-Várhegyi Gyopár műsorvezető.

A kezdetekkor alig félszáz 5-8 éves gyerek vett részt a próbákban, ahol népi gyermekjátékokat, táncokat tanultak. Tavaly ősszel a nagy érdeklődés arra készítette az oktatókat, hogy két csoportot hozzanak létre, és már 8-12 éves gyerekeket is foglalkoztattak. Ekkor összesen 120-an jártak a próbákra

hétről hétre, mára ez a szám meghaladja a 170-et. Az idén nyáron első alkalommal szerveztek néptáncot a nagycsoportosokkal. Számos fellépésük volt, köztük a rangos Gyöngykoszorú rendezvényeken.

Májusban létrejött a Borsika Néptáncgyűjtés Egyesület azzal a céllal, hogy anyagi és szakmai támogatást nyújtson, hogy ruhákat, cipőket, hangtechnikát, a tanításhoz való kellékeket vásárolhassanak, anyagi keretet biztosítsanak a fellépésekhez.

Ha az együttes működtetőinek közép- és hosszú távú elképzelései sikeresen találkoznak a szülők és támogatók elvárásaival, akkor olyan hagyományápoló közösségépítésnek lehetünk tanúi, amely a népi kultúrát szerves részévé teszi a 21. századi városi életformának is.

Ismét jártak a máltai angyalok

Minden évben újult erővel kelnek szárnyra a Máltai Szeretetszolgálat angyalai, akiket sok idős vagy magányos ember, nagy család vár karácsony táján. Idén sem volt hiábavaló a várakozásuk. Újra megérkeztek, ajándékkal megrakva. Minderről Tulit János, a Máltai Szeretetszolgálat marosvásárhelyi vezetője számolt be.

Mezey Sarolta

– Idén is nagy sürgés-forgás volt a máltai házban, hogy karácsony szombatjára elkészüljön a nagy mennyiségű finom töltött káposzta. Idén kétszáz személynek 600 tölteleket főztünk hét máltai tag szorgos munkájának köszönhetően. Tizenöt kilogramm húst és

a saját készítésű savanyú káposztát használtuk fel. Azt is mondhatnánk, hogy a karácsonyi készülés már a káposzta beszósásával elkezdődik. A karácsonyi ételkészítés-csomagok és töltött káposzta költségeinek nagy részét a Kovács pékség állta, de hűstermékekkel besegített a Lukács-féle hűsüzlet is – tájékoztató Tulit János.

A Máltai Szeretetszolgálat minden mun-

kapontján december 24-én reggel 8 órakor kezdték el a töltött káposzta, az ételkészítés- és édesség-csomagok kiosztását. E feladatot hét máltai munkatárs vállalta. A marosvásárhelyi éjjeli menhelyen volt az első állomásuk, aztán a Sârguștei utca szociális lakásainak lakói következtek. A Kovács pékség karácsony szombatjára első körben 80 kenyeret és 80 kalácsot adományozott, majd ezt december 24-én este további 505 kenyérral és kaláccsal egészítette ki. Ennek is volt helye, volt akinek odaadni. Karácsony első napján Sárpatonk Pál atya gyerekeinek, Palkó Ágoston gyülekezetében Marosjára és a Hidegvölgyben osztották ki, mindannyiuk öröme.

Ajándékozó művészpallóták

Remek ötlettel álltak elő a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem másodéves színművészeti hallgatói, akik – amint korábban írtunk róla – vizsgaelőadásukat nyilvánossá téve felajánlották a nézőknek, hogy vigyenek adományokat, amelyeket majd a diákok eljuttatnak a rászorulókhhoz. A színhallgatókhoz társultak a harmadéves bábszínész szakosok is. A Telefonos Szeretetszolgálaton keresztül karácsony előtt sikerült 12 családot megörvendeztetni ajándékaikkal, jelenlétükkel.

A társulat – merthogy így neveztek el a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem másodéves színészcsapata (Adorjáni Nagy Zoltán, Barti Lehel, Pascu Tamara, Oproiu Nicolette, Kovács Kata Milla, Oláh Eszter, Jancsó Előd, Pál István, Szederjesi Teodóra, Lengyel Norbert, Vajda Boróka, osztályvezető tanár: Harsányi Zsolt és Fülöp Erzsébet) jótékonyági céllal mutatták be saját szövegek alapján, improvi-

zációkkal tűzdelt előadásukat, amely bepillantást nyújtott az életkoruknak megfelelő problémákba,

kialakuló szerelmi kapcsolatokba, csalódásokba, az emberi kapcsolatok fura és bonyolult szövevényébe. Az előadások helyszínén, a színház egyetem 26-os termében, ugyanakkor a fiatalok által közked-

velt G Cafében és a Café Tutunban is adománygyűjtő dobozokat helyeztek el, amelyekbe elsősorban gyerekjátékokat, tisztálkodószereket, tartós élelmiszereket lehetett vinni.

IV. adventi szeretetvendégség

Az asztalnál ülőkre figyelve

Fotó: Körtési Sándor

„Az idei adventi szeretetvendégségen az asztalnál az asztalnál ülőkre irányítottuk a figyelmet, hogy ne csak pörögjünk, hanem hallgassuk meg őket, ülünk le melléjük pár percre” – összegezte az idei szeretetvendégség egyik célját Sajó Norbert, a Telefonos Szeretetszolgálat alapítója.

Szer Pálosy Piroksa

December 21-én délután Marosvásárhelyen, a Mobex étteremben tartották a negyedik adventi szeretetvendégséget. Ünnepi alkalomhoz illő, izléselesen megterített asztalok fogadták a pár órás együttlétre érkezőket. Amint Sajó Norbert, a Telefonos Szeretetszolgálat alapítója a marosvásárhelyi adventi szeretetvendégséget értékelte, jobban sikerült, mint remélték, a szervezés során ugyanis nagyon sok mindenre kellett figyeljenek, így apróbb dolgok elkerülhették a figyelmüket. Örömet fejezte ki, hogy vannak olyanok, akik a naptárban bejelölték ezt a decemberi időpontot, és visszatérő vendégekként érkeztek. „Ha az itt eltöltött két órát beszorozzuk a résztvevők számával, azt érezzük, hogy az idő mértékegységével kifejezett nagyon nagy bizalmat szavaztak a szeretetszolgálatnak.” A legnagyobb támogatásnak azonban a szponzorok fizikai jelenlétét tartja. Az első szeretetvendégséget 2009-ben Kolozsváron szervezték, mint mondta, akkor az asztalra koncentráltak, hogy minden a helyén legyen, és bőségesen tálaljanak. Ezúttal az asztalnál ülőkre irányították a figyelmüket annak érdekében, hogy időt szakítsanak arra, hogy leülhessenek azok mellé, akik igénylik azt, vagy szóba álljanak velük, meghallgassák gondolataikat. A Marosvá-

sárhelyen megszervezett szeretetvendégségen, akár csak az előzőekben, támogatók és rászorulóak, diákok, családok, magányosok ülhetnek egy asztalhoz, oszthatták meg az együttlét örömét. Amint a szervezők hangsúlyozták, céljuk, hogy társadalmi helyzetüktől és anyagi lehetőségeiktől függetlenül minél nagyobb számban egy asztalhoz ülhessenek az emberek, hiszen az évek ez az a periódusa, amikor a szereteten, egymás elfogadásán kell legyen a hangsúly. „Sajnos, az advent sem garancia arra, hogy az emberek nyugodtabbak, türelmesebbek egymással, sőt, egyre nyilvánvalóbb ennek az ellenkezője. Ezt az utat szeretnénk kitaposni, hogy az emberek több empátiát tanúsítsanak felebarátaik iránt” – fogalmazott.

A Kolozsváron tizedik, megyeszékhelyünkön negyedik alkalommal megszervezett közösségi eseményen összesen négyszázötven személy számára terítették és biztosították adventi hangulatú együttlétet.

Emberbaráti támogatás

Az esemény fő támogatói, a Bioeel gyógyszergyár, az Üvegcentrum Kft., az Eldi pékség mellett magán-személyek is hozzájárultak a megszervezéséhez, társ-szervezőkként pedig a Marosvásárhelyi Rádió munkatársai a felszolgálásban segítettek. A programot közös ének, áhítat és koncert színesítette, fellépett Póra Zoli és a Stone Hill zenekar, volt tombolahúzás, amelyhez a támogatók biztosították az ajándéktárgyakat, a gyerekekkel pedig külön teremben foglalkoztak az önkéntesek. A Bonus Pastor egyik önkéntesének vallomása is elhangzott az alkoholizmussal folytatott küzdelemről, az általa megtapasztalt nehézségekről és a megtisztulás folyamatáról.

Az akcióhoz csatlakozott a harmadéves bábszínészcsapata (Benczi Tekla Enikő, Darvas Emőke, Gidófalvi Imola, Kis Veronika Anna, Mag Eszter, Mészáros Ágoston, Sánta Yvette, Szabó Zsolt, osztályvezető tanár dr. Novák Ildikó) is, akik Balázs Gáspár Emil gyergyó-szentmiklósi kortárs költő versein alapuló látványszínházi előadást mutatták be.

A Rotaract is bekapcsolódott az akcióba. Segítségével jutottak el az adományozók a Telefonos Szeretetszolgálat által ajánlott 12 rászoruló családhoz. Kovács Kata Milla ötletgazda szervezésében három gépkocsis csapat (Zoltán Rab, Bugnár Szidónia, Jancsó Előd, Jancsó Antónia, Kovács Kata Milla, Vajda Boróka, Lengyel Norbert, Cseke Tamás, Barti Lehel, Kelemen Roland, Becsey-Imreh Noémi, Ugron Gábor, Vajda György) juttatta el az ajándékcsoportokat a megadott címekre, örömet, derűt hozva olyan hajlékokba, ahol szükség volt nemcsak a tárgyra, eszközökre, játékokra, hanem a jó szóra is.

Az ajándékozást jövőben is megismétlik. (erdélyi)

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Pontos kép az emberi szervezetről

MRI-készülék a megyei klinikai kórházban

December első napjaitól működik a Maros Megyei Klinikai Kórházban felszerelt mágneses magrezonancia képalkotásra alkalmas készülék (MRI), amely sugárterhelés nélkül nyújt aprólékos, részletes információt az em-

beri szervezetről a keresztmetszeti képalkotás során. A jó minőségű képekkel a csontok állapota mellett ízületi sérülések, idegrendszeri megbetegedések, a daganatok állapota és sok más egyéb kórkép is kimutatható.

A megyei tanács újabb sikere, hogy a 2018-ban megkövetelt szín-

vonalú, körülbelül egymillió euróba kerülő gép, amelyet az egészség-

ügyi minisztérium világbanki hiteltől vásárolt 14 megyei kórháznak, működik. A helyiség kialakításának és a gép beszerelésének a költségeit, körülbelül 175.000 lejt, a tanács biztosította, és a működtetés további anyagi fedezetét, a szükséges szoftverek megvásárlásának költségeit is fedezi, ami lehetővé teszi a berendezés minél szélesebb körű felhasználását – mondta Péter Ferenc, a megyei önkormányzat elnöke.

A kiváló teljesítményű, pontos képet készítő G-1,5-ös Tesla gépet, amelyet egy volt röntgenkészülék helyére szereltek fel, dr. Claudia Dorobaj radiológus főorvos, a megyei kórház radiológiai és képalkotási részlegének vezetője mutatta be. A készülék a már említett előnyei mellett kiváló felbontású felvételeket készít a lágyrészekben levő kis kontrasztbeli különbségekről. A főorvosnő arról is beszámolt, hogy a felvételeket a nagy teljesít-

ményű számítógépek képpé alakítják át, és lemezre írják, továbbá, hogy az urológiai klinika számára külön szoftverre van szükség, aminek utólagos beszerzéséről is gondoskodtak.

Az MRI-készülékkel nem vizsgálhatók azok a betegek, akiknek valamilyen fémimplantátum van a szervezetükben, mint például a csípőprotézis, szívritmus-szabályozó készülék, defibrillátor, hallásjavító készülék stb. Kivételt képeznek a titánból készült implantátumok. A betegnél a vizsgálat során nem lehetnek fémtárgyak – aprópénz, csat, zsebkeys, kulcs, toll stb. –, mert az erős mágneses térben ezek a tárgyak lövedékké válhatnak – pontosított a főorvosnő.

A géppel szükség esetén egynapos kórházba utalással a járóbetegekről is elkészítik a kért felvételt, de elsősorban a kórházban fekvő

betegek kórismézésében használják. Ha a biztosítási pénztár fedezi a költségeket, ingyenes, fizetési rendszerben egy felvétel 450-800 lejbe kerül – tájékoztatót a főorvosnő.

Kérdésre válaszolva dr. Ovidiu Gârbovan, a megyei kórház orvos igazgatója elmondta, hogy a beszerelés során voltak hibák, amit a műszaki szolgálat helyrehozott, és ilyen módon folytathatták tovább a munkát.

Péter Ferenc tanácselnök elmondta, hogy a rákos betegek kezelésére szükséges sugárterápiás készülék számára a jövő évben egészen biztosan megépül a bunker, és ha a megyei kórház igazgatósága végre elkészíti a felmérést, akkor a kórház központi épületének félbemaradt építkezési munkálatai is folytatódhatnak, amire a megyei tanácsnál az elmúlt évben is elkülönítették a pénzt. (bodolai)

A Szent Antal tüze nevű betegség kezelése és a Szent Antal-kórház Segesváron

A segesvári Történelmi Múzeum fő székhelye az Oratorion, amely a lankásan emelkedő hegyoldalon megtelepült város keleti bejáratát képezte. A dr. Joseph Bacon (1857–1941) orvos és szenvedélyes műgyűjtő által összegyűjtött régiségeket és a Wolfgang Lingner gyógyszerész, a Sas patika akkori tulajdonosa adományából összeállított mútárgyakat először 1899-ben láthatták az érdeklődők. A múzeum bővítéséért több segesvári értelmiségi is tevékenykedett. Ezek közül kimagaslott Julius Misselbacher, aki elkészítette a város 1735-ös arculatát megőrző vár és alsóváros makettjét, ami ma is megtekinthető a múzeum első szintjén.

Veress László

Ma már csak ezen a mintapéldányon látható az alsóváros délnyugati kijáratánál 1461 előtt épült Szent Antal-templom, kolostor és kórház (isptály), mert a 19. század utolsó éveiben, a Segesvár–Szentágotta keskeny vágányú vasút építése alkalmával lebontották, de ma is kórházi templom néven emlegetik. A Szent Antal-rendi kórház a betegek, öregek mellett a zarándokoknak is menedéket nyújtott. Szerencsére a Szent Antal tüze nevű betegség, amelyet itt gyógyítottak elsősorban, nem volt ragályos, veszélytelen volt a zarándokok számára.

A Szent Antal-rend (antoniták) betegápoló társaságát 1095-ben egy frank nemes alapította, mert fia a hiedelem szerint remete Szent Antal közbenjárására meggyógyult az orbánc nevű betegségből. Első épületüket a franciaországi Saint Didier

helységben hozták létre, ahol a remete Szent Antal ereklyéit őrizték. A rend kezdetben laikus (nem egyházi) testvérület volt, kifejezetten a Szent Antal tüze elnevezésű betegségben szenvedők ápolására alakult meg. 1218-tól a társaság tagjai szerzetesi fogadalmat tettek. Virágkorukban 369 isptályt tartottak fenn egész Európában. A történelmi Magyarországon mindössze három antonita kórház működött, a Felvidéken Pozsonyban, a szepességi Darócon és városunkban, Segesváron. Mindhárom isptály évente 3 márkát küldött a franciaországi anyakolostor rendfőnökének.

Remete Szent Antal (Kr.u. 251–356) az egyiptomi sivatagban töl-

tötte élete nagyobb részét. A háziállatok (köztük a disznó) védőszentjének is tekintették. Ezer évvel később Pádovai Szent Antal az ő nevét vette fel, és kultuszát szinte teljesen kiszorította.

Az antoniták kezdetben jövedelmük nagy részét alamizsnagyűjtésből szereztek. A pápák már a 13. századtól búcsúnyerés lehetőségével támogatták az antonitákat, ami azt jelentette, hogy minden bűnük feloldozását nyerték azok, akik adományokkal támogatták ezt a rendet. Később a rend tagjai is hamisítottak búcsúcédulákat, így nagy vagyona tettek szert, amivel együtt járt a belső fegyelem meglazulása. A rend fokozatosan gyengült, 1777-ben egyesültek a johannitákkal. A po-

zsonyi antonita kórház már 1397-ben a város kezelésébe ment át, a segesvári isptály másfél évszázaddal később, 1565-ben került a város fennhatósága alá.

A Szent Antal tüze nevű betegség a középkorban elterjedt halálosnak számított egész Európa-szerte. A tömeges, látszólag járványszerű megbetegedéseket elsősorban a nem kellően tisztított gabonalisztben levő anyarozs-szennyeződés okozta, tehát valójában tömeges mérgezés volt. Írott emlékeinkben a betegségről először *Melius Herbariumában* (1587) olvashatunk magyarul, ahol az erysipelas, cangraena, Szent Antal tüze, tüzes orbánc megnevezéseket találjuk.

Az anyarozsmérgezés vagy ergo-

tizmus és az orbánc külső tünetei hasonlóak, érthető módon hosszú ideig azonosították a két kórformát, betegséget. A középkor súlyos betegsége, a pestis után a legrettegettebb kóros állapot, a Szent Antal tüze, érszűkülettel, szédüléssel, hasi fájdalommal, hányással, bőrvörösséggel, orbáncszerű kelekkel kezdődik, majd az ujjak, a kéz-, lábfej és más testrészek elüszkösödnek, megfeketednek, leválnak.

Néhány évtizeddel korábban országunkban még jelen volt az anyarozs (varjúkór), az iskolás gyerekek is segítettek a gabonakalászkóról eltávolítani, összegyűjteni a halálosan mérgező gombát.

A malomtechnika fejlődésével az ergotizmus kiveszett, a Szent Antal tüze név megmaradt, és ma már majdnem kizárólag az orbánc jelölésére szolgál.

A segesvári antonita kórház is elsősorban alamizsna gyűjtéséből tartotta fenn magát, ezenkívül a hívek adományaiból, de ezek nem számítottak állandó és biztos, tervezhető bevételi forrásnak. Szükség volt arra, hogy a város segítsen, így fokozatosan átvette az isptály irányítását. Segesváron 1487-ben az antonita lovagrend házfőnöke és a városi tanács arról állapodott meg, hogy a kórház bevételeinek harmadát az intézmény betegek kapják meg, a fennmaradó részt a kórház káplánjai és vezetője. Építésre csak akkor vehettek el a betegeknek járó egyharmadból, ha az a szükségesnél többnek bizonyult.

A Szent Antal tüze betegséget olyan vízzel „gyógyították”, amelyben a kovács a tüzes vasat hűtötte, mondván, hogy „tűznek tűz a legjobb orvossága”. Gyógyfüvek főzetével borogatták, mosogatták, liszttel szórták be, füstölték a sebet.

Az egykori Szent Antal-kórház

A kórismézés fontos alapkérdése: hogyan alszik a beteg?

Tanácskozás az alvásról, alvászavarokról

Az életben mindennek megvan a maga ideje, az alvásnak, az ébrenlétnek, a fizikai, a szellemi tevékenységnek, az érzelmeik kifejezésének. A hosszú, boldog élet titka az, hogy mindent a maga idejében tegyünk – hangzott el a frappáns összegzés a novemberben tartott kétnapos alvászimpóziumon.

Bodolai Gyöngyi

A tanácskozás a Szent Balázs Alapítványba tömörülő marosvásárhelyi orvosok korábbi rendezvényeihez hasonlóan ezúttal is időszzerű, sokakat érintő témát dolgozott fel többféle megközelítésben. A Gecse Dániel Orvosi és Egészségügyi Szakkollégium nagytermét az előadókon, az alapítvány tagjain kívül jobbra fiatal, orvostanhallgatókból, rezidens orvosokból álló közönség töltötte meg.

Az alvás élettana

Az általános tudnivalókról a bevezetőt dr. Szilágyi Tibor, a MOGYE professzora tartotta. Előadásában elhangzott, hogy az alvás nem egy passzív, halálra emlékeztető állapot, mivel az alvás idején agyunk nem pihen, ugyanolyan intenzíven működik, mint napközben, csak másképpen dolgozza fel az információt, és az életműködés nem áll le. Az alvásnak két nagyon eltérő szakasza van: a *mély alvás*, amelynek egymásból alakulnak ki az egyre mélyebb stádiumai, mialatt lassul a szív működése, csökken a vérnyomás, és ebből az állapotból nagyon nehéz felébreszteni valakit. Körülbelül 45 perc alatt következik be, majd újra egyre felszínesebbé válik, és megközelítőleg 90 perc után újra a *felszínes alvás* állapotába tér vissza az agy. Ekkor, bár az EEG-n ugyanolyan agyhullámokat lehet mérni, mint ébrenléti állapotban, mégsem ébred fel az ember, ezért ezt a szakaszt paradox alvásnak is nevezik. Az izomtónus megszűnik, a szemmozgató, a középfül- és a légzőizmokat kivéve. Ebben a szakaszban álmodunk, és ha valakit ilyenkor költenek fel, akkor álmokról számol be. Úgy tűnik, hogy a napközben gyűjtött információt az agy át-

Agyunk hipotalamikus magjában létezik egy központi óra, a szuprakiazmatikus mag, amely összehangolja a sejtekben levő összes kis perifériális „óra” működését. A központi óra elsősorban a fényhez igazodik, és annak a hatását közvetíti a szervezetnek, sejteink, szerveink belső ritmusát összhangban tartja a külső behatások ritmusával. Tanulmányok igazolják, hogy a homeosztázis és a cirkadián ritmus dinamikusan együttműködik abban, hogy napközben ébren tartson, jó kognitív teljesítményre tegyen képessé, éjszaka pedig megtartsa az alvásban is. A cirkadián ritmus napközben egy fokozatos éberségi jelet küld az agyba, amely ellensúlyozza a felgyülemelő homeosztatikussá váló fáradtságot, a kettő kiegyenlítődik, és viszonylag jól tudunk teljesíteni a nap folyamán. Sőt érdekes módon a cirkadián jel az esti órákban, lefekvés előtt két órával éri el a csúcst, amikor nagyon is ébren tart. Ha ezt az ébrenlétfenntartó zónát átlépjük, a felgyülemlett homeosztatikussá váló nyomás hatására könnyen elalszunk, és alvásban maradunk. A „cirkadián éjszaka” nagyon szűk időablakot jelent, amikor a testmaghőmérsék-

let csökken, és a sötétség hatására melatonin termelődik. Érdekes módon az éjszaka alatt nagyon gyorsan „letudjuk” az alvásnyomást, és mégis nyolc órát alszunk. A cirkadián rendszer mélypontján a serkentési jel hiánya tart meg alvásban. A kognitív és fizikai teljesítményünk a hajnali órákban a leggyengébb, és ha ez alvásmegegyenlenséggel párosul, a hatás még érzhetőbb, különösen a nőknél.

Az alvás-ébredés egyensúly és a cirkadián (életani napszaki) ritmus

Az emberi alvásnak-ébredésnek két nagy tartóoszlopa van. Az egyik az alvást-ébredést szabályozó rendszer, a homeosztázis, amely egyensúlyt teremt az alvás és ébredés között. A másik a cirkadián, az úgynevezett belső órák, egy mélyen a sejtekbe íródott óramű, amely a sötétség és a fény időszakos változásához igazodva alakult ki, és ez szinkronizálja szervezetünk működését – ez volt a témája a Norwichban működő Kelet-angliai Egyetem adjunktusa, dr. Lázár Alpár alvászintézis pszichológus előadásának.

let csökken, és a sötétség hatására melatonin termelődik. Érdekes módon az éjszaka alatt nagyon gyorsan „letudjuk” az alvásnyomást, és mégis nyolc órát alszunk. A cirkadián rendszer mélypontján a serkentési jel hiánya tart meg alvásban. A kognitív és fizikai teljesítményünk a hajnali órákban a leggyengébb, és ha ez alvásmegegyenlenséggel párosul, a hatás még érzhetőbb, különösen a nőknél.

Minél intenzívebben használjuk az agyunkat napközben, annál több mély alvási szakaszra van szükségünk, és ennek hatása kedvezően hat vissza a teljesítményünkre. Ha nem alszunk eleget, és nem megfelelő időben alszunk, akkor inzulinrezisztencia, 2-es típusú cukorbetegség alakulhat ki, és számos szív-érrendszeri kórkép is – hangsúlyozta az előadó. Majd hozzátette, hogy vizsgálataik arra irányulnak, hogy az öregedésben, leginkább az időskorban jelentkező neurodegeneratív zavarok kialakulásában milyen szerepe van az alvásnak, az alvászabályozó rendszereknek, a cirkadián ritmusnak. Feltételezéseik szerint ilyenkor nagyon korán megbomlik valami az egyensúlyban, ami hozzájárul a korai alvászavarokhoz, amelyek a maguk módján a betegségek kialakulásához vezetnek.

Mennyi alvási van szükségünk?

Az alvásnak fontos szerepe van az anyagcserében is. Alvás idején regenerálódnak a sejtek, aktiválódnak az immunrendszer, növekedési hormonok termelődnek, a tápanyagok eljutnak a szervekhez, a salakanyagok lebomlanak, a nappal tanultak a tartós memóriában rögzülnek. A leptinszintünk növekedik, ami megakadályozza, hogy alvás közben éhséget

érezzünk. Akik keveset alszanak, azoknál megnövekedik a kóros elhízásra való hajlam – figyelmeztetett dr. Szabó Mónika belgyógyász főorvos irányításával írt dolgozatában (Fiziológiai változások az anyagcserében az alvás ideje alatt) Németh Mezey Csongor.

A leggyakoribb alvászavar az álmatlanság (inszomnia), a páciens nem tud elaludni, felületesen alszik, korán felébred. Ezzel ellentétben az elégséges alvás ellenére jelentkező nappali fáradtság (hiperszomnia). Az alvás közben fellépő rendellenes események – alvajárás, fogcsikorgatás, a láb akaratlan mozgása, rágása, ébredéskor fellépő mozgásképtelenség – a paraszomniához tartoznak. Az alvás-ébredés ciklus zavara, a cirkadián ritmus zavara főleg a több váltásban dolgozó személyeknél fordul elő.

Alvászavarok a különböző betegségekben

Az alvászavarok szerepéről az obezitás, cukorbetegség kialakulásában dr. Szabó Mónika belgyógyász-diabetológus egyetemi adjunktus tartott előadást. Elhangzott, hogy a kamaszoknak 10 órai alvási van szükségük, az iskolásoknak 9-11 órára, a fiatal felnőtteknek 7-9 órára, az idősebbeknek 7 órára, továbbá, hogy nem csak a kevés, a sok alvás is lehet káros. Minél kevesebbet alszunk, annál jobban megnő a cukorbetegség kockázata. Nemcsak az alvás hossza, hanem az alvás minősége is döntő az egészség szempontjából. A nyugtalan, szakaszos, töredeztett alvásnak van a leginkább károsító hatása az anyagcserére. Az alváshiányt a szervezet táplálékbevitellel próbálja kompenzálni, és főleg gyermekek esetében a rövid alvási idő kóros elhízáshoz, obezitáshoz vezet.

A hangulat és az alvási zavarok összefüggéseiről a cukorbetegség dr. Forró Tímea neurológus rezidens orvost hallottuk, aki elmondta, hogy cukorbetegséghez társuló depresszióban az alvászavar különösen gyakori, és jelenléte negatívan hat az alapbetegségekre. Minél súlyosabbá válik a depresszió, annál súlyosabbá válik az alvászavar.

A Parkinson-kórban szenvedő betegeknek jelentkező alvászavarokról (elalvási nehézség, fokozott nappali aluszékonyság hirtelen elalvással, gyakori ébredés, nyugtalanságérzés az alsó végtagokban, a nyugtalan láb

szindróma) dr. Szász József ideggyógyász (MOGYE) tartott előadást.

A pajzsmirigy működési zavarai is okozhatnak alvási problémákat. Túlműködésekor nyugtalanabb az alvás, gyakori az éjszakai felébredés. Endokrin körképeknel az alvászavarok kockázata is magas. A témát az orvosi gyakorlatra, konkrét esetre lebontva dr. Ruff Rudolf, a csikszeredai kórház endokrinológusa részletezte.

Az alvási apnoé és kockázatai

Az alvással összefüggő légzészavarokról, konkrétan az alvási apnoéről és annak kardiológiai kockázatáról dr. Frigy Attila kardiológus főorvost hallhattuk. Az apnoé légzésmegállást jelent, az érintetteknel, akik jobbra túlsúlyos horkoló férfiak, alvás közben néhány másodpercre megáll a légzés. Az ok, hogy a garatizmok annyira ellazulnak, hogy a légutak összeesnek, és a légző mozgások ellenére nem tud a levegő a tüdőbe jutni. A légutak elzáródására utal az obstruktív apnoé elnevezés. Az apnoé felriadással fejeződik be, s mivel az éjszaka többször is előfordul, töredeztette válik az alvás, ami nappali aluszékonyságot, illetve a teljesítmény (fizikai, pszichés) romlását okozza. Apnoé alatt a szív oxigénellátása csökken, ami éjszakai ritmuszavarokhoz, szívélgtelenséghez, szívrohamhoz, extrém esetben hirtelen szívhalálhoz vezethet. A felriadások során gyors lesz a szívverés, emelkedik a vérnyomás, ami hozzájárul az előző jelenségek kialakulásához. Ha az apnoé gyanúja fennáll, orvoshoz kell fordulni, aki pontos diagnózist állapít meg. A túlsúlyos pácienseknek ajánlatos fogyni, kerülni kell a háton alvást, lefekvés előtt tilos az alkohol, altatók, nyugtatók használata, mert fokozzák a jelenséget. Súlyos esetekben a légutakban pozitív nyomást biztosító készüléket (CPAP) kell használni, ami látványként ugyan nem kellemes, viszont megakadályozza a légutak összeesését, az apnoét, illetve ennek káros következményeit.

Az összetett alvászavargalatról, a szomnográfáról, amely teljes képet nyújt az alvás alatti rendelleneségekről és azok okairól dr. Orbán Kiss Károly élettanász, neurológus előadótanár (MOGYE) osztotta meg ismereteit a jelenlevőkkel.

Az alvási agyhullámok mint biomarkerek

Dr. Bódis Róbert, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Magatartástudományi Intézetének alvászavarok pszichológusa érdekes előadást tartott az alvási EEG-ről (elektroencefalográfia), amely az alvás alatti agyműködést tükrözi. Ennek a spektruma, képe állandó, és biomarkerként az emberek azonosítására alkalmas. Az alvás alatti hullámok az életkortól függően változnak, az időseknél általában csökkennek. Azoknál viszont, akik időskorukra is megőrzik szellemi frissességüket, nem érzékelhető a csökkenés. Alzheimer- és Parkinson-kórban a lassú hullámok kilengése kisebb. Az alvási orsók száma gyakoribb a magasabb intelligenciához tartozó személyeknel. Az alvási orsók előle lehet látni a demencia kialakulását. Az előadó ugyanakkor figyelmeztette a teremben levőket, hogy az alvást el lehet rontani a sok éjszakai tanulás és bulizással is. Ezért kell elgondolkozni azon,

(Folytatás a 8. oldalon)

Fotó: Szántó Alexandru

Estélyi ruhák

A hideg évszaki estélyiruhadivat mottója a maximális nőiesség. A 2018–2019-es téli szezonra a divattervezők főleg egyszínű selyemből vagy sifonból készült darabokat ajánlanak, viszont a virágmintás és a csillogó laméanyagokból készült estélyi ruhák is még mindig divatosak.

Casoni Szálasi Iboya

Első helyen említsük meg a FÉNYES, flitterekkel kirakott, a csillogó anyagokból és a lürexből készült ruhákat, melyek immár a klasszikus esti stílust képviselik, és sikerüket az idő is igazolja.

Ezek általában testhezállók, egyszerű szabású maxiruhák, melyeket ha magasan felvágunk, még divatosabbak, akár csak a fedetlen vállúak vagy mély kivágásúak.

A CSIPKÉBŐL készült estélyi ruhák közül a testhezállók és minél átlátszóbb modellek divatosak.

A ruhák általában kétrétegűek, egy nem átlátszó bélésanyag van a csipke alatt.

A KOMBINÉRUHA estélyi változata általában elég sokat enged láttatni a nyakrészből és a vállakból, viszont mivel estélyi ruháról van szó, ez nem hátrány. Főleg selyemből mutatnak jól.

A FODROS estélyi ruhák annál divatosabbak, minél gazdagabb rajtuk a fodordíszítés. A fodrok nemcsak díszítik, hanem növelik a

ruhák térfogatát, bolyhos hatást kelteve.

Az immár szintén klasszikusnak tekinthető FEDETLEN VÁLLÚ ruhák a legnőiesebb modellt képviselik.

A legromantikusabbak a PASZTELL ÁRNYALATÚ ruhák. Idén főleg a bézs árnyalatai: teveszín, cappuccino, mandula, krémszín, valamint a cukorkarózsaszín, menta, világoskék és citromsárga a menők.

Az ÁTLÁTSZÓ BETÉTEK főleg a klasszikus fekete ruhák esetében érvényesülnek.

A nemesfémek fényére emlékeztető anyagok közül idén az EZÜSTÖS csillogásúak a legdivatosabbak.

Az ERŐS SZÍNEK, mint a nyerszöld, csillogó citromsárga, égszínkék, skarlátvörös, hangulatukkal a tavaszba, nyárba röptenek vissza. Főleg a selyemanyagokból varrt estélyi ruhák mutatnak jól.

A NÖVÉNYI MINTÁK idén nagyok, sőt óriásiak. Nem ritka, hogy egy virágminta az egész ruhát befedi.

Idén a KLASSZIKUS FEKETE is átértelmezve divatos, és pedigré: aszimmetrikus szabás, mély, V és könnyesebb formájú kivágások, puffos ujjak, óriásfodrok, főleg borsnyóból és flitterekkel kirakott csipkéből készült estélyi ruhák.

A SELYEM egy nemes anyag, mely semmiképpen sem hiányozhat a ruhatárunkból, főleg ha kockélt ruháról van szó.

Az egyszerű szabású, bő MAXIRUHÁK főleg erősebb színekben divatosak, és kényelmességük miatt közkedveltek. Nemcsak estére, nappalra is ideális viselet.

552 karátos és sárga

Az Észak-Amerikában valaha felszínre hozott legnagyobb nyers gyémántot, egy 552 karátos sárga gyémántot találtak Kanadában.

A Dominion Diamond Mines bányavállalat közleménye szerint a gyémántot októberben hozták a felszínre a kanadai Északnyugati területek távoli vidékén lévő Diavik gyémántbányában – írja a CNN hírportálja.

A társaság szerint a 33,74 x 54,56 milliméteres gyémántot csiszolt formában fogják értékesíteni, de egyelőre túl korai lenne még meghatározni az értékét.

A sárga gyémánt túlszárnyalja annak a Diavik Foxfire névre keresztelt, 187,7 karátos, drágakő minőségű nyers gyémántnak a rekordját, amelyet 2015-ben hozott a felszínre a Diavik gyémántbányában az üzemeltető Rio Tinto cég. (MTI)

Ember és állat harmóniája Élőlények ajándékba?!

A téli ünnepeken az állatokra egész évben vágyakozók kellemes vagy kellemetlen meglepetést szerezhetnek szeretteiknek azzal, hogy kiskutyát, cicát vagy bármilyen élő állatot ajándékoznak. A kutyák lélektanát ismerő szakemberek szerint az ünnepek mozgalmasság időszerűsége arra, hogy például egy kutyakölyök összeszokjon a családdal. Az állattartás első lépéseként azonban hasznos ajándék lehet egy kutyatartással, időmítással kapcsolatos, vagy egészségügyi tanácsokat tartalmazó könyv.

Szer Pálosy Piroska

A lakótelepi kedvenc, Tasha, a kis máltai selyemszőrű is úgy került jelenlegi gazdájához, hogy karácsonyi ajándékkutyának szánták. Egy férj szeretett volna örömet szerezni feleségének, akiről azt gondolta, hogy imádja a kutyákat. A jelek szerint nem ismerte eléggé... Egy dolog az utcán sétáltatott ebekhez gyűyögni, pár percig simogatni egy szőrmókot, és mást jelent a mindennapi gondoskodás. Talán ezért is látni ünnepek előtt és után egyre több karácsonyi kiskutyáról szóló hirdetést.

Amint Plett István kutyakiképző, a Lessie & Co Guard Dogs ügyvezetője hangsúlyozta, sokan megoldottnak vélik a karácsonyi ajándékozást azzal, hogy a család vagy valamelyik családtag egy ku-

tyakölyköt kap ajándékba. Ünnepek közeledtével őt is egyre többen keresik meg kutyakölyök-vásárlási tanácsadás végett, a maga során pedig igyekszik lebeszélni mindazokat, akik az utolsó percekben is eladó kölyökkutyákat keresnek. Mint hangsúlyozza, nem szabad elfelejteni, hogy egy kutyát nemcsak karácsonyra, hanem legkevesebb tíz évre fogad be a család. Ezért körültekintően kell tapogatózni, hogy valóban szükség van-e egy élő állatra a családban. A mozgalmasság téli ünnepeket követő nyugodtabb napok, hónapok sokkal megfelelőbbek lehetnek az új családtag befogadására, mint a karácsony vagy szilveszter ideje.

Az első örömök után ugyanis olyan feladatokkal szembesülhetnek a családtagok, amikről pillanatok alatt kiderülhet, hogy inkább teher, mint kellemes időtöltés. A lakás kitarakítva, minden a helyén, a kiskutya pedig ha bepiszkít vagy szétrág bizonyos dolgokat, egyből kellemetlenség lesz az ajándékból. A karácsonyfán levő díszek láttán még a legjobban nevelt kutyakölyök is késztetést érezhet arra, hogy lerángassa, megrágcsálja a díszeket, pillanatok alatt szétrépheti a fa alatti ajándékokat, szétrághatja a fenyőt, a szőnyegre pisilik, ezáltal akaratlanul is tönkreteszi a felhőtlennek szánt ünneplést. A gyerekek pedig ahelyett hogy örülnének, a szétrágtott játékaik miatt bosszankodnak vagy sírnak, a házi kedvencekre pedig az ünnepi izgalmak közepette valószínűleg senki sem figyel, sőt, ő lesz a „rossz kutya”. A

gyerekeket jobban lefoglalja a többi ajándék, és az első kitörő öröm után pár nap múltán már nem is törődnek a karácsonyi kutyussal. Ezért a leendő gazdik tisztában kell legyenek azzal, hogy a kutyatartás kötelezettségekkel is jár. A kölyökkutyának ajánlatos pontos időben enni adni és kivinni sétálni. Mivel általában apróságokról van szó, az alomtstvéreiktől és az anyától elválasztva napokig nyúszíthatnak, sírhatnak, a stressz miatt még hasmenés is előállhat. A kutya idegrendszerétől függ, hogy mennyire viseli meg pszichikailag a hely- és a gazdavaltozás, és mennyi idő alatt szokja meg új helyét.

– Aki a jó tanácsok ellenére mégis ajándékkutya vásárlása mellett dönt, mire figyeljen? – kérdeztük.

– Mindenképpen ajánlanám, hogy aki kutyát akar venni, lehetőleg tenyésztőtől vásároljon, de olyantól, ahol legalább az anyaállat megtekinthető. Kerülni kell az internetes vásárlást ebben az esetben, mivel az így vett kiskutyák eredete nem ellenőrizhető, általában származási papírjaik sincsenek, és nagy a valószínűsége, hogy napokon belül valamelyik állatorvosi rendelő visszatérő kliensei lesznek az újdonsült gazdik. Ez is egyik nyomós oka annak, hogy a kiskutya-ajándékozást ne kössék ünnepekhez.

– Miről ismerhető fel a jó kutyatenyésztő?

– A jó kutyatenyésztő tudja, hogy milyen örökletes betegségek, rendellenességek (pl. csipőficam, szürkehályog stb.) léphetnek fel, és mindent megtesz annak érdekében, hogy ezeket elkerülje. Azok, akik kedvükre keresztezik a különböző fajtákat, valamint az olyan tenyésztők, akik nem képesek törzskönyvet

kiállítani, nem törődnek az állatok utólagos megbetegedésével. Esetleg azt állíthatják, hogy az állatorvos megvizsgálta a kutyákat, de ez maximum egy rutinvizsgálatot jelent, nem azt, hogy a kölyök biztosan nem szenved semmilyen örökletes betegségben. Aki keverékkutyát szeretne, inkább fogadjon örökbe a

menhelyről egyet, így nem kell egy pénzsóvár, ismeretlen egyének fizetni. Csak megbízható tenyésztőtől érdemes vásárolni, vagy örökbe fogadni egy kölyköt a helyi menhelyek valamelyikéről, ugyanakkor nem szorgalmazom a kisállat-kereskedésből való kutyavásárlást sem – hangsúlyozta a kutyatréner.

Fotó: Sz. Pálosy Piroska

Tanácskozás az alvásról, alvászavarokról

(Folytatás a 6. oldalról)

hogy meddig lehet visszaélni az életkornak megfelelő alvásidő betartásával, aminek hiánya idővel a szellemi teljesítmény csökkenéséhez vezet.

Dr. Bódizs Róbert rámutatott, hogy az óra átállítása a nyári időszámításra nagyon káros a szervezet számára, és az egész társadalmat érinti. A valóságban szervezetünk nem áll át, és így napi 40 perccel kevesebbet alszunk, ami balesetekhez, szívinfarktushoz vezethet, sőt a kialvatlan bírák döntését is befolyásolhatja. Az átállás háborús kényszerből született, de a spórlásnak vélt lépésnek az egészségkárosodást tekintve sokkal nagyobb költségvonzata van.

A legnépszerűbb altatók

Tanulságos volt dr. Bába László István, a MOGYE klinikai szakgyógyász-részesének előadása az altatók előnyeiről és hátrányáról. Bár bizonyos alvászavarok esetében jó szolgálatot tesznek azzal, hogy gátló hatást fejtenek ki az agy működésére, hosszan tartó szedésük függőséget okoz. Vannak rövid hatású szerek, amelyek az elalvást segítik, valamint közép- és hosszú hatásúak is. A legnépszerűbbek a benzodiazepinek, amelyek a korábbi altatóknál biztonságosabb gyógyszerek, hamar felszívódnak, nem okoznak jelentős másnaposságot. Hosszan tartó szedésük azonban megszokáshoz vezet, függőséget okoz és hozzájárul a kognitív funkciók folyamatos romlásához (feledékenység, tanulási nehézség, ügyetlenség, koordinációs zavarok, pszeudodemencia). Elhagyása esetén ezek a tünetek visszafordíthatók. A le szokáshoz azonban idő kell, mert, ha

hirtelen történik, kellemetlen tünetekkel járhat.

Az előadásokat követően nem hiányoztak a kérdések, és sokszor érdekes párbeszéd alakult ki az előadók és a közönség között. Végül a szervezők és a résztvevők röviden összefoglalták, hogy mit jelentett számukra a szimpózium. Dr. Szatmári Szabolcs idegyógyász főorvos felvetette, hogy az alvás olyan terület, ahol van még kutatnivaló, és a tanácskozás erre is ötleteket adhat a fiataloknak. A MOGYE előadójának utalt arra, hogy az alvás „költőibb” része, az álmódás, valamint a pszichológiai, pszichiátriai vonatkozások ezúttal nem kerültek terítékre, de ez nem jelenti azt, hogy ne volnának fontos részei a témának.

Egy azonban biztosan körvonalazódott: a mindennapi orvosi gyakorlatban az alvásról is beszélni kell a betegekkel, mivel az ezzel kapcsolatos rendellenességek sok millió embert érintenek. Ez alapkérdés kell hogy legyen, mivel a páciens magától nem biztos, hogy megemlíti, egyéb panaszait helyezi előtérbe, az alvászavarait „megszokja”. Mivel hosszú távú történetről van szó, ami fiatalokban kezdődhet, a korai megelőzés szerepe nagyon fontos.

A kétértelmű hatás miatt egy kezelési stratégiának, bármely betegségről legyen is szó, része kell legyen a jó alvás biztosítása – hangsúlyozták.

A konferencia a dr. Szabó Mónikának mint szervezőnek szóló köszönettel ért véget, aki az alapítvány munkatársainak, az előadóknak, az orvoskollégáknak és fiataloknak a közreműködését értékelte.

Kilencvenedik nyelvlecke

Ünnep a főtéren

Ötvös József

Ha választani kellene egy „ünnepes” hónapot, a legtöbb ember decemberre szavazna, mert akkor majdnem egy egész téli hónap ünnepi készülődésről, a szenteste mély, hangulatos átéléséről vagy a szilveszteri féktelen felszabadultságról szól, és alig találunk embert, aki mindezekből kimaradna. Az ünnep elég régóta hozzátartozik az emberiség életéhez, mert az egy-egy jelentős esemény vagy személyiség emlékének szentelt nap. Mi általában így jelöljük meg: piros betűs ünnep, és már évek óta asztali vagy falinaptárainkon a szürke hétköznapok sorából piros betűs nyomtatással válnak ki. Amint életünknek vannak személyes, családi, közösségi vagy nemzeti fontosságú eseményei, azonképpen vannak családi, nagyobb közösségi vagy éppen nemzeti ünnepeink. A születésnap családi, baráti közösség örvendező eseménye, a nemzeti ünnep átlépi a baráti, rokoni szálak kapcsolatát, sőt egymással ellentétes eszméket, felfogásokat valló nemzetársak is tudnak együtt ünnepelni. A vallásos ünnep pedig nemzetek fölött kapcsolja össze a hívő embereket – akár az egész világgal.

Az ünnep megélése, megtartása az ünneplés, ami egyben kultúránk része. Azt mondják, az erdélyi magyarok szeretnek ünnepelni, és én ezek mellé odacsatolom: tudunk is ünnepelni.

Itt most felvonulnak előttem azok a régi-régi szép karácsonyi menetek, amikor ropogó fehér hóban fekete ráncos csizmával a lábukon, fekete bárnybőr sapkával a fejükön, házilag szótt darócruhában vonultak eleink harangszó kísérete úton a templom felé. Látszott és érződött, ünnepi menet ez azzal a mezőségi alázattal, de erős vallá-

sos tudattal, fölvállalt hittel akkor is, amikor a hatalom emberei rövid életű, múltó télapókat találtak ki a megállíthatatlan ünneplés ellensúlyozására. Az igazi, a régi ünnep győzött, s újból szabad karácsonykor találkozni a főtéri templomokban, a virágóra helyén villogó karácsonyfa alatt, vagy éppen a szilveszteréjszakai tűzijátékkal. Olyankor mindig ünnep van a főtéren, s a városközpont is ünnepi arcát mutatja nekünk.

Azt olvastam valahol, hogy ünnepeink és ünnepléseink jellemeznék minket. Való igaz mindez, mert ünnepeink megtartása, ünneplésünk mikéntje a kultúránk egy része. Az igazi, maradandó ünneplésnek van egy belső, lelki titokzatossága, és van egy külső, látványos kellékvilága. A belső, lelki élményt csak csendben, ráhangolódva lehet átélni, a külső, a látványos színes, fényben úszó és hangulatos. A kettő együtt teszi élménnyé, igazán boldoggá ünnepeinket, ünnepléseinket.

Ennek a belső csendnek, lelki békének és örömhangulatnak áldásával kívánjunk egymásnak igazi ünneplést és boldog új évet!

Fotó: Nagy Tibor

IDÉZET 1.		FODGI	FESZÍTŐ-ESZKÖZ FELVIGYÁZÓ	FÉL TUCAT	AZ ARGON VEGYJELE	AFRIKAI ÁLLAM	CSERMELY MÁSHOLLÉT IGAZOLÁSA	ÓROMAI SZERELEM-ISTEN	VASTAG PÁLCA	BOLGÁR CIGARETTA-MÁRKÁ	...CARAGIU (ROMÁN SZÍNESZ)	EGO MŰVÉSZET-TÖRTÉNÉS (NÓRA)	AZONOSÍTÁSI REPULÓ TÁRGY (ANG. RÖV.)	KEDV, KEDVEL (ANGOL)	...PALÓCOK (MIKSZÁTH MŰVE)
Voltaire (igazi nevén François-Marie Arouet) egyik aforizmáját idézzük a rejtvény fősoraiban		A													Á
	NÉMET SZEMÉLY-NEVMÁS			NAGY KAZAH TÓ			ERŐGÉP					BÚTOR TARTOZÉKA			
	SZOKNYÁS NÉP			FRANCIA ARANY								NÖVÉNYI SZÁL			
	CSAVAR			AZ ELSŐ BELGAIKIRÁLY						BEHILÍTOTT TENYÉR					RÓMAI 1000 ÚJ-ZÉLANDI ÓSLAKÓ
IDÉZET 2.	M	BO... (SZÍ-NÉSZNŐ)	ÁLLAT BUNDAJÁNAK ANYAGA	DÉRY... (M. ÍRÓ)					MAGYAR ÍRÓ (SÁNDOR) BOGLYA				AMA PÁRJA		
	ALMA-FAJTA		LÉDA NEVE	FR. FESTŐ (EDGAR)									KLUBEGYED		
	...NADI (OL BAJNOK) VÍVÓ			EDÉNYBEN VANNAK!		SZINTÉN		A SZARKA FARKA!			VAN (NÉMET)			AZ EZÜST VEGYJELE	
	VICC, MÓKA			KUBIKOS SZERSZÁM		SILBAK		KUDARC A VIZSGÁN			RANGJELZŐ ELŐTAG			ROPOGÓ ÉTEL (BIZ.)	
	ÁTKAROLÓ						HAMIS... (BUJTOR-FILM)					ROMÁN LÉGI-TÁRSASÁG			
	OGÓRÓG PIACTÉR						ALAPVETŐ					BARÁT (SPANYOL)			
	VICC, MÓKA			... DE L'ESTEN (ADY)				DERSZLI-KÜ-ROZSAMAF					SZTÁLIN SZÜLŐ-VÁROSA		
	KELTA NÉP ÉS NYELV			BECÉZETT NAGYAPA				IBRÁILEANU RÉGENYE					CINEZŐ		
	UKRÁN TÁNC					FÜGGŐZÁR					MOLIBDÉN VEGYJELE		ITAL (ARGÓ)		
	BIZTATÓ-SZÓ					PERU AUTOJELE					Q		AZ ARZÉN VEGYJELE		
	PÁRATLAN FÓKA!						BICIKLIN TÁ-POSSUK								FÉLSZI!
	FOLYADÉK		ILYEN KEDVŰ VOLT AZ APÁM				HARC-KOCSI				PEKING LAKÓJA				HÍZOTT, ZÓMOK
			CSERREMISZ								LAPPANGÓ (LATIN)				
			FRANCIA FORRADALMÁR (JEAN-PAUL) ÖRLŐÜZEM		BÁNÁTI FOLYÓ						NAGY A PH-A			VONALZÓ-FÉLE	
				NEM MEGY EL							A SZIMAT SZERVE			AUSZTRÁLIAi MACKÓ	
	ÖSSZEVISZ-SA MAR!		ATTÓL KEZDVE!		EZ VAN MOST		OLASZ NÉVELŐ		ÓMEGA ÉS ALFA		A NAGY VARÁZSLÓ		KERÜLET (RÖV.)		
			IFJ. ÍRÓNK (FERENC)		ALSÓ HELYEN		SVÁJCI HŐS (WILHELM)		ELŐIDÉZ		SZAPPAN-MÁRKÁ		ÉTLEN RÉMI!		
	MEZŐGAZDASÁGI VÁLLALKOZÁS			LENT (NÉP)				FŐÜTŐÉR				SZLÁV NÉP			
				KIPLING KOBRÁJA				KIS HÁZ				RÓMAI 54			
	TRÓJA				OPERA-SZERZŐ (FERENC)				MOSZKVA KÖZPONTJA				DÉL-AMERI-KAI TEA		
					MEGFELELŐ				ÁLLÓVÍZ				A RÁDIUM VEGYJELE		
		BONN FOLYÓJA					LENGYEL FUTBALL-SZTÁR			FEKETE (FRANCIA)				OFSZÁJD	
		OLASZ AUTOJEL					NULLA			ORVOSNÁL MONDJUK				EGYESI!	
... CE (KÍNAI FILOZÓFUS)	K										BUDAPESTI SPORT-KLUB				L.N.J.

A december 20-i rejtvény megfejtése: **A legtöbb ember csak azért panaszkodik, hogy leplezze, milyen jó dolga van.**

A Real Madrid nyerte a klubvilágbajnokságot

A Real Madrid az egymást követő harmadik évben bizonyult a legjobbnak a labdarúgó-klubvilágbajnokságon, miután az Egyesült Arab Emírségekben rendezett torna szombati döntőjében 4-1-re legyőzte a házigazda al-Ain együttesét.

A házigazda kezdte aktívabban az összecsapást, sőt Sergio Ramos óriási mentésére volt szüksége a legutóbbi két kiírásban győztes királyi gárdának, hogy ne kerüljön hátrányba. Két perccel később viszont már előnyben volt: Karim Benzema a 16-oson belülről visszagurította a labdát Luka Modricnak, a friss aranylabdás pedig 20 méterről, középről a jobb oldali kapufa mellé csavart.

Az al-Ain egy leszálló vétette észre magát, ám mezőnyben és a kapu előtt is a Real Madrid akarata érvényesült.

A fordulást után is a spanyol csapat irányított – a hazaiak kapusát többször is nagy bravúrra készítette –, és egy ponttrügás után kétgólosra növelte előnyét: jobb oldali szögletet követően rossz helyre szabadi-

A mérkőzés első gólját szerző Luka Modric (10) tizenöt serleget nyert eddig a spanyol csapattal, döntőben azonban most először talált be. Fotó: BBC

tott fel az al-Ain védelme, Marcos Llorente pedig 18 méterről, kapásból a jobb alsóba zúdította profi pályafutása első találatát. A csapatkapitány Sergio Ramos 20. madridi trófeájának megnyeréséhez góllal járult hozzá: Modric jobb oldali szögletét fejelte be, senkítől sem zavartatva, az öt és felesről.

Az al-Ain becsületgóljáról Siotani Cukasza gondoskodott, aki

pazar fejessel vette be a Real hálóját. A végeredményt azonban nem ő, hanem csapattársa állította be: Jahia Nader ért bele szerencsétlenül Vinicius lövésébe, s juttatta a labdát saját kapujába.

A Real Madrid első csapatként viheti haza sorozatban harmadszor a trófeát, amely az első az edzői posztot október vége óta betöltő Santiago Solari irányításával.

Negyedik helyen telel a Seps OSK

A jeges pálya, a mínusz négy fokos hideg és az első féldíj derekán rövid időre leereszkedő köd volt a Seps OSK igazi ellenfele a székelyföldi labdarúgócsapat idei utolsó mérkőzésén, pénteken, a labdarúgó 1. ligában, mert a Concordia Chiajna nem tudott komoly ellenállást kifejteni Sepsiszentgyörgyön: 3-0 lett a vége.

A hótól megtisztított, de fagyott gyepen óvatosan mozgó csapatok közül a Concordia csak védekezni próbált, ám ebben csak az első féldíjban volt sikeres, míg a Seps játékosai alkalmazkodtak a körülményekhez, és felgyorsították a játékot. Onnan kezdve már sorra jöttek a hazai helyzetek, és – hiába védett többször is bravúrral Alessandro Caparco, a Chiajna olasz kapusa – a gólok is, írja beszámolójában az NSO.

Előbb Marko Szimonovszki lőtt a tizenhatos vonaláról, középről a

jobb alsó sarokba, majd az első féldíj végén Florin Ștefan vágta a kapu közepébe Ștefan Velev beadása után a Bryan Nouvier által elvett labdát.

A második játékrész Caparco két nagy védésével indult, aki Ousmane Viera fejesét, majd Velev lécs alá tartó lövését hártotta. Az 59. percben végleg eldőlt a meccs, amikor Gabriel Matei buktatta a tizenhatosra balról betörő Ștefant, a büntetőből pedig Nouvier a kapu közepébe lőtt.

A 3-0 után kényelmes tempóra váltó Seps OSK védelme ezután már engedte lődözni a vendégeket, ám a kísérletek többsége messze elkerülte a kaput, igazán veszélyes csak Paul Batin éles szögéből a lécre bombázott labdája volt. Így aztán a Seps OSK kapusa, Niczuly Roland védés nélkül zárta a meccset, amelynek végén csapata feljött az 1. liga negyedik helyére.

Az 59. percben végleg eldőlt a meccs, amikor Gabriel Matei buktatta a tizenhatosra balról betörő Ștefant, a büntetőből pedig Nouvier a kapu közepébe lőtt. Fotó: a Seps OSK közösségi oldala

Remek kolozsvári győzelem Bukarestben

Megtörte a döntetlenek sorozatát a Kolozsvári CFR a FCSB elleni rangadón, és kétfólos bukaresti sikere révén hatpontos előnnyel zárta az évet az 1. ligában. Az első féldíjban még mindkét csapat tartott a másiktól, az óvatos foci miatt pedig a helyzetek is hiányoztak. A CFR vezető gólja teljesen váratlanul jött, George Țucudean fejelte Ciprian Deac felé a labdát, aki felugrásból, a kapunak háttal, fordulásból emelte át Cristian Bălgrădean kapuson a labdát. A második féldíj negatív hőse Harlem Gnohere volt: a FCSB francia támadója háromszor is szabadon lőhetett, de hol Giedrius Arlauskis kapus, hol a középhátvéd Andrei Mureșan mentett a gólvonalon. A CFR egyre mélyebben védekezett, várta a kontra-lehetőségeket, és az első sikeres ellentámadásból emberelőnyt harcolt ki: Mihai Roman utolsó védőként buktatta Alexandru Ionițăt, és piros lapot kapott. A hajrában a CFR is tíz emberrel maradt: a Gnoherét végig rugdosó-lökdöső Mureșan megkapta második sárgáját. A slusszpoén a vendégeké volt, Nedelcu akasztotta a tizenhatoson belül cselezgető Păunt, Ioniță pedig a jobb alsó sarokba lőtte a büntetőt. Előtte Bălașat is kiállították, a 11-es után pedig a bajnokság játékosainak gólörömeivel vége is volt a meccsnek és a romániai fociévnek is – február 1-jéig szünetel a bajnokság. (NSO)

Eredményjelző

Labdarúgó 1. liga, 21. forduló: Jászvásári CSM Politehnica – FC Voluntari 2-2, Sepsiszentgyörgyi Seps OSK – Concordia Chiajna 3-0, Nagyszebeni Hermannstadt – Konstancai Viitorul 1-0, Bukaresti FCSB – Kolozsvári CFR 0-2.

A végeredmény

1. Real Madrid
2. al-Ain
3. River Plate
4. Kashima Antlers
5. Espérance (tunéziai)
6. CD Guadalajara (mexikói)
7. Wellington (új-zélandi)

Eredményjelző

Labdarúgó-klubvilágbajnokság, a négy között:
* döntő: Real Madrid (spanyol) – al-Ain (egyesült arab emírségekbeli) 4-1 (1-0)
Gólszerzők: Modric (14.), Llorente (60.), S. Ramos (79.), Nader (91., öngól), illetve Siotani (86.).
* a 3. helyért: River Plate (argentín) – Kashima Antlers (japán) 4-0 (1-0)
Gólszerzők: Zuculini (24.), Martínez (73., 90+3.), Borré (88 – büntető).

Mint egy dízelmotor

Bálint Zsombor

Lomhán indított a Marosvásárhelyi CSM férfikosárlabda-csapata az év utolsó hazai mérkőzésén, a Zsilvásárhely ellen, az utazósebességet igazából csak a második negyed végére sikerült felvennie. Innen azonban megbízható dízelmotorként teljes erővel működött, és jóval száz pont fölött teljesítette szerepét a győzelmet.

A hátsérüléssel küszködő Goran Martinić nélkül léptek pályára az értékesoport jobbnak számító csapa-

Jegyzőkönyv

Férfikosárlabda Nemzeti Liga, C értékesoport, 14. forduló: Marosvásárhelyi CSM – Zsilvásárhelyi ACS 112:89 (27-26, 30-23, 20-15, 35-25)

Marosvásárhely, ligeti sportcsarnok, 700 néző. Vezette: Vlad Potra (Kolozsvár), Alexandru Sandu (Jászvásár), Amalia Marchiș (Kolozsvár). Ellenőr: Alexandru Columban (Kolozsvár).

Marosvásárhely: Kovačević 22 pont (3), Kalve 22 (1), Sánta 21, Steff 20 (2), Engi-Rosenfeld 13 (3), Șolopa 8, Onea 6, Bölöni, Kilyén, Ștețca, Coștașc.

Zsilvásárhely: Patterson 38 (7), Allen 21, Berca 7 (1), Bratoloveanu 7, Răceanu 6, Roșu 4 (1), Howell 4, Danciu 2, Ilie.

Eredményjelző

A férfikosárlabda Nemzeti Ligában:

* A értékesoport, 11. forduló: Temesvári SCM – Nagyszebeni CSU 87:99, Nagyvárad CSU – SCM U Craiova 85:69, BCM U FC Argeș Pitești – Bukaresti Steaua 92:71, Kolozsvári U-BT – Bukaresti Dinamo 96:89.

* B értékesoport, 9. forduló: Medgyesi CSM – CSO Voluntari 83:79, Konstancai Athletic – Cuza Sport Brăila 120:33.

* C értékesoport, 14. forduló: Máramaros-szigeti CSM – Focșani-i CSM 79:76, Galaci Phoenix – Bukaresti Agronomia 93:68, Marosvásárhelyi CSM – Zsilvásárhelyi ACS 112:89, Kolozsvári U – Csíkszeredai VSKC 58-77, Bukaresti Aurel Vlaicu Főgimnázium – Bukaresti Rapid 46:61. Előre hozott mérkőzésen: Bukaresti Aurel Vlaicu Főgimnázium – Galaci Phoenix 57:77.

tai közé tartozó Zsilvásárhely ellen, de még Borșa sem vállalhatta a játékot. Talán kettejük hiánya is közrejátszott abban, hogy sok tekintetben nem kezdett a legjobban a CSM. Egyrészt a hárompontosak nagyon rossz hatásokkal hullottak be az elején, és a lepattanózásban is jobbak voltak a vendégek. A vendégcsapat három roppant atlétikus amerikai légiósa sok borsot tört a hazai védelem orra alá, de ugyanők a védelemben nem osztottak-szoroztak, így a marosvásárhelyi játékosok úgy hatoltak át a vendégek védelmére, mint kés a vajon, vagy mint edzésen, amikor a védekező játékosok helyét bóják veszik át. Így nagyon sok pontot szereztek a csapatok, és bármennyi hárompontos dobott Patterson, aki szinte nem tudott hibázni, tulajdonképpen végig a marosvásárhelyiek vezettek, mert az volt az érzésünk, hogy akkor törnek be és szereznek kosarat, amikor csak akarnak.

Végül a triplákból is egymás után találtak be a házigazdák, jelentősen javítva a mutatót (43%, miután az első negyedben 20% alatt járt), és a lepattanózásban is megközelítették a vendégeket (32-39). Az eladott labdák száma (8-18) pedig a házigazdák játékosainak lényegesen nagyobb taktikai fegyverzettségéről tanúskodik. A marosvásárhelyi csapatból ketten is dupla-duplát értek el. Sánta Szabolcs 21 pontja mellett 10 lepattanót gyűjtött, de ennél figyelemreméltóbb, hogy 10/11-es volt a dobómutatója, Steff Norbert pedig nemcsak 20 ponttal, de 10 gólpasszal is hozzájárult a csapata sikeréhez, végleg feledtetve a térsérülése miatti hosszas kihagyást.

A győzelem sajnos nem jelentette azt, hogy a CSM előbbre tud lépni, hiszen Galac is nyert, bár a vártnál sokkal jobban megizzadt a szerény képességű bukaresti Aurel Vlaicu Főgimnázium ellen.

Bár ez volt az utolsó itthoni mérkőzés az idén, szilveszterig még rendeznek egy fordulót. A marosvásárhelyi alakulat december 29-én Csíkszeredában játszik, majd az új évben szünet nélkül folytatja, hisz január 5-én a Bukaresti Rapidot fogadja. Már a találkozó kezdési időpontját is kitűzték, 18 órára.

A B értékesoport állása

1. Medgyes	8/2	18
2. Voluntari	7/2	16
3. Konstanca	4/5	13
4. Brăila	0/10	10

A C értékesoport állása

1. Galac	14/1	29
2. Marosvásárhely	13/1	27
3. Máramaros-sziget	10/4	24
4. Zsilvásárhely	9/5	23
5. Focșani	8/6	22
6. Rapid	7/8	22
7. Csíkszereda	6/8	20
8. Agronomia	4/10	18

Az A értékesoport állása

1. Nagyszeben	9/2	20
2. Kolozsvári U-BT	9/2	20
3. Nagyvárad	8/3	19
4. Craiova	8/3	19
5. Pitești	4/7	15
6. Temesvár	3/8	14
7. Steaua	3/8	14
8. Dinamo	0/11	11

Ranglista

1. CFR	21	13	7	1	35-12	46
2. FCSB	21	12	4	5	40-24	40
3. Craiova	21	11	5	5	37-19	38
4. Viitorul	21	10	3	8	25-23	33
5. Seps OSK	21	9	6	6	29-19	33
6. Astra	21	8	7	6	28-20	31
7. Nagyszeben	21	8	4	9	22-22	28
8. Jászvásár	21	8	4	9	26-32	28
9. Medgyes	21	7	7	7	23-28	28
10. Botoșani	21	6	8	7	26-30	26
11. Dinamo	21	5	7	9	22-34	22
12. Călărași	21	3	8	10	13-23	17
13. Chiajna	21	4	5	12	16-37	17
14. Voluntari	21	2	7	12	12-21	13

Gyermekfészek, nem csak karácsonykor

Karácsony környékén mindenki jószágos és adakozó énjét szeretné megmutatni, és ez dicséretes. Viszont van egy hely, ahol nem csak karácsonykor kel el a segítség. Ez a sárpataki Pál atya által vezetett Szent Erzsébet Egyesület gyermekotthona, ahol legalább harminc árva vagy félárva gyerekről gondoskodik egész évben.

Karácsony környékén és más ünnepek időszakában sokan látogatják meg az otthont, csupa nagylelkű, adakozó, jó ember. Ebben a gyermekfészekben és az ehhez hasonlóknak azonban nem csak karácsony környékén, ünnep közeledtével van szükség segítségre. Éppen ez motivált bennünket, a Pro Educatio Christiana Egyesület tagjait, hogy

év közben próbáljunk meg valamilyen módon segíteni. Első látogatásunkkor a gyermekek ragaszkodása levett a lábunkról. Csodálatos volt. Amikor pedig harmadszor-negyedszer jártunk nálunk, bíztak már annyira bennünk, hogy elmondták: nem hitték el, amikor először azt mondtuk nekik, hogy még visszatérünk két hét, egy hónap múlva. Ezek a gyermekek a legfontosabbat vesztették el, az emberekbe vetett bizalmukat, és ez rányomja bélyegét viselkedésükre, lelkiállapotukra. Önértékelés híján hiábavalónak érzik minden törekvésüket, és egy idő után lemondanak minden erőfeszítésről, hisz úgyis hiába.

Ezért kötöttünk másfél évvel ezelőtt együttműködési szerződést a

Szent Erzsébet Egyesülettel, aztán elkezdtük a közös munkát. A marosvásárhelyi Kántor-Tanítóképző Főiskola diákjai áldozatos önkéntes munkájának köszönhetően szakember irányításával több mint egy éve havonta legalább egyszer, szombatonként a sárpataki otthon gyermekeivel olyan tevékenységeket folytatunk, amelyek elsősorban a tanulási nehézségeket küszöbölik ki, a tanulás fontosságára neveljük őket, emellett kreativitásukat, önértékelésüket is fejlesztjük. Célunk az lenne, hogy ezek a gyermekek, mire felnőnek, értékesnek érezzék magukat, és elhiggyék magukról, hogy a társadalom hasznos tagjaivá válhatnak. Nagyon lassú folyamat, de észlelhető már változás a velünk

szembeni magatartásukban. Lassan épül a bizalom, és a bizalommal együtt a célunk is egyre elérhetőbbnek tűnik.

A programnak van egy másik pozitív hozadéka is. A marosvásárhelyi kántor-tanítóképző egyesületünkben önkéntesen tevékenykedő diákjai a nevelés egy olyan, számukra új területet szerezhetnek gyakorlatot, tapasztalatot, ami későbbi munkájuk szempontjából rendkívül hasznos. Eleinte sokkhatásként érte őket az otthonban élő gyermekek viselkedése, agresszivitásba átcsapó ragaszkodása, de mára ők maguk is felnőttek a feladathoz, megtanulták jobban kezelni a konfliktushelyzeteket. Saját bevallásuk szerint minden jövőbeli tanítónak legalább egyszer az életben el kellene látogatnia egy hasonló ot-

thonba. Idén a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatásával sikerült egy szakember segítségét is igénybe vennünk, ugyanakkor megoldódtak a kiutazás költségei, és sikerült néhány, a tevékenységeinkhez szükséges eszközt beszerezni.

Reméljük, hogy a jövőben is folytatni tudjuk majd ezt a programot. Bízunk benne, hogy lelkes kis csapatunk ezután is teljes odaadással végzi áldozatos munkáját. Szívesen fogadjuk bárki segítségét, aki ebben a programban részt szeretne venni, anyagi támogatással vagy lelkes munkával mellénk állni. Frissen indított Facebook-oldalunkon bárki felveheti velünk a kapcsolatot, akinek felkeltette érdeklődését mindaz, amit az előzőekben olvastott.

Simó Helga, a Pro Educatio Christiana Egyesület alelnöke

MAROS MEGYEI TANÁCS

ÁLLÁSHIRDETÉS

A Maros Megyei Tanács 2019. 02. 04-én versenyvizsgát tart a Maros Megyei Tanács szakapparátusához tartozó Gazdasági Igazgatóság - Transilvania Motor Ring komplexum ügyintéző-karbantartó szolgálata keretében a következő betöltetlen szerződéses állások elfoglalására:

1. kezdő szakfelügyelő - egyetemi tanulmányok - egy állás;
2. szakképzett munkás (homlokrakodó-kezelő), II. fokozat - közép- és/vagy általános iskolai tanulmányok - egy állás;

A kezdő szakmai fokozatú szakfelügyelői állás esetében a követelmények:

A Maros Megyei Tanács szakapparátusához tartozó Gazdasági Igazgatóság - Transilvania Motor Ring komplexum ügyintéző-karbantartó szolgálata keretében kezdő szakmai fokozatú szakfelügyelői szerződéses állásra jelentkezőknek teljesíteniük kell a következő feltételeket:

- rendelkezzen diplomás egyetemi végzettséggel mérnöki vagy társadalomtudományok szakterületen - gazdaságtudományok, licenc- vagy azzal egyenértékű diplomával (az utólag módosított 158/2018. sz. kormányhatározat előírásai szerint, beleértve az azokkal az okmányokkal egyenértékűeket, az egyetemi oktatási egységeknek a szerkezete és az egyetemi szakképzések/tanulmányi programok szerint, az elvégzésüknek az időpontjában);
- kommunikációs képesség, elemző- és összefoglaló, valamint kezdeményező-készség;
- műszaki-szervezési ismeretek és adottságok;
- rendelkezzen B kategóriás hajtási jogosítvánnyal.

A szakképzett munkás (homlokrakodógép-kezelő, II. fokozatú állás) követelményei:

A Maros Megyei Tanács szakapparátusához tartozó Gazdasági Igazgatóság - Transilvania Motor Ring komplexum ügyintéző-karbantartó szolgálata keretében szakképzett munkás (homlokrakodógép-kezelő), II. fokozatú szerződéses állásra jelentkezőknek teljesíteniük kell a következő feltételeket:

- közép- és/vagy általános iskolai végzettség;
- szakmai régiség legkevesebb 6 év;
- műszaki-szervezési ismeretek és készségek;
- rendelkezzen B, C kategóriás hajtási jogosítvánnyal;
- mozgó berendezéseknek és felszereléseknek a kezelésére vonatkozó szakképzés.

A versenyvizsga lebonyolításának a körülményei:

A kezdő szakmai fokozatú szakfelügyelői állás esetében a versenyvizsga írásbeli vizsgából és interjúból áll.

A szakképzett munkás (homlokrakodógép-kezelő), II. fokozatú állás esetében a versenyvizsga gyakorlati próbából és interjúból áll.

A versenyvizsgára a Maros Megyei Tanács Marosvásárhely, Győzelem tér 1. sz. alatti székhelyén kerül sor, a következő programmal:

Az írásbeli vizsga 2019. 02. 04-én 10:00 órától lesz;

A gyakorlati próba 2019. 02. 04-én 14:00 órától kerül megrendezésre.

Az interjú az írásbeli/gyakorlati próba dátumától számított legtöbb négy munkanapon belül lesz. Az interjúnak a dátumát, pontos időpontját és helyszínét az írásbeli/gyakorlati próba eredményeinek a kifüggesztésével egy időben fogják közzétenni.

A versenyvizsga-dossziét a megyei tanács Marosvásárhely, Győzelem tér 1. sz. alatti székhelyén, a 61-es irodában Kutasi Melindának, a humánerőforrás-szolgálat tanácsadójának lehet benyújtani (telefon: 0265/263-211, 1234-es belső, fax: 0372-651-236, e-mail: kutasi.melinda@cjmures.ro).

A jelentkezési iratokat az álláshirdetésnek Románia Hivatalos Közlönyének III. részében való megjelenésétől számított 10 munkanapon belül lehet benyújtani.

Az ELNÖK nevében
Szász Zoltán-Tibor
MEGYEMENEDZSER

Paul Cosma
JEGYZŐ

Marosvásárhely Polgármesteri Hivatala

versenyvizsgát hirdet

a Nemzetközi Finanszírozású Projektek, Humánerőforrás-, Községüzemeltetési és Logisztikai Igazgatóság logisztikai osztályára I-es besorolású, fő szakmai fokozatú jogtanácsosi végrehajtói köztisztviselői állás betöltésére.

A versenyvizsgára az intézmény székhelyén (Marosvásárhely, Győzelem tér 3. szám) kerül sor 2019. január 22-én 10 órától – írásbeli vizsga.

Az interjú időpontja a későbbiekben kerül kihirdetésre.

A jelentkezési iratcsomót 20 napon belül lehet benyújtani, azután, hogy a felhívás megjelenik Románia Hivatalos Közlönyének III. fejezetében, és a 2008. évi 611-es számú kormányhatározat 49-es cikkelyének 1-es bekezdésénél előírt okiratokat kell tartalmaznia.

A Hivatalos Közlönyben közzétett felhívás információit, a meghatározott bibliográfiát, a munkaköri leírásban megszabott feladatköröket, valamint a verseny megszervezésével kapcsolatos egyéb tudnivalókat az intézmény székhelyén és hivatalos honlapján (www.tirgumures.ro) teszik közzé.

Az iratcsomó átvételére vonatkozó tájékoztatás és kapcsolattartás: Marosvásárhely, Győzelem tér 3. szám, 85-ös iroda, 0265-268-330-as telefonszám, 165-ös mellék, resurse@tirgumures.ro, kapcsolattartó Socaciu Katalin tanácsos.

Dr. Dorin Florea polgármester

Marosvásárhely Polgármesteri Hivatala

versenyvizsgát hirdet

a következő végrehajtói köztisztviselői állások betöltésére a Szociális Igazgatóságon:

- egy szakfelügyelő, I-es besorolás, legfelsőbb szakmai fokozat, a közigazgatási és beszerzési osztályra
- három szakfelügyelő, I-es besorolás, legfelsőbb szakmai fokozat, a pénzügyi-számviteli, bérszámfejtési és számítástechnikai osztályra

- egy szakfelügyelő, I-es besorolás, legfelsőbb szakmai fokozat, a járandóság-nyilvántartási osztályra

- egy szakfelügyelő, I-es besorolás, fő szakmai fokozat, a humánerőforrás-, jogi és munkavédelmi osztályra

- egy szakfelügyelő, I-es besorolás, asszisztensi szakmai fokozat, a személyi asszisztensek felügyeleti osztályára

- egy szakfelügyelő, I-es besorolás, kezdő szakmai fokozat, a gyermek- és családvédelmi osztályra

A versenyvizsgára az intézmény székhelyén (Marosvásárhely, Győzelem tér 3. szám) kerül sor 2019. január 23-án 10 órától – írásbeli vizsga.

Az interjú időpontja a későbbiekben kerül kihirdetésre.

A jelentkezési iratcsomót 20 napon belül lehet benyújtani, azután, hogy a felhívás megjelenik Románia Hivatalos Közlönyének III. fejezetében, és a 2008. évi 611-es számú kormányhatározat 49-es cikkelyének 1-es bekezdésénél előírt okiratokat kell tartalmaznia.

A Hivatalos Közlönyben közzétett felhívás információit, a meghatározott bibliográfiát és a munkaköri leírásban megszabott feladatköröket az intézmény székhelyén és hivatalos honlapján (www.tirgumures.ro) teszik közzé.

Az iratcsomó átvételére vonatkozó tájékoztatás és kapcsolattartás: Marosvásárhely, Győzelem tér 3. szám, 85-ös iroda, 0265-268-330-as telefonszám, 110-es mellék, vita.ibolya@tirgumures.ro, kapcsolattartó Vita Ibolya tanácsos.

D. Dorin Florea polgármester

A hirdetésírókban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

I. OSZTÁLYÚ garzon eladó Marosvásárhelyen, a Kárpátok sétányon. Ára 34.000 euró. Tel. 0755-911-482, 0745-330-565. (8/315-1)

MEGEMLEKÉZÉS

Fájó szívvel emlékezünk december 27-én BUKSA FERENCZRE halálának 7. évfordulóján. A szív sajog, a fájdalom nő, nem hoz enyhülést a múlt idő. Évre év jön, az idő elröpül tova, de mi Téged nem feledünk soha. Szerető feleséged, Joli, lányod, Csilla és két unokád: Csabika és Orsika. (sz.-l)

Minden évben eltelik egy nap, mely szívünkben fájdó emlék marad. Bennünk él egy arc, egy meleg tekintet, egy simogató kéz, egy végtelen szeretet. Szívünkben a helyét nem pótolja senki, amíg a földön élünk, nem fogjuk feledni. Fájó szívvel emlékezünk december 26-án, amikor 8 éve, hogy itt hagyott bennünket a náznánfalvi SIPOS RÓZA szül. Lőrinc. Nyugodjon békében! Bánatos lánya és családja. (10/421)

Kegyelettel emlékezünk december 27-én JÓZSA GERGELYRE halálának 11. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (3/381)

SÍTÁBOR

Az OUTWARD BOUND-SÍTÁBOR azoknak a GYEREKEKNEK szól, akik kezdő vagy középhasaladó szinten sielnek. A sioktatást szakképzett oktatók biztosítják, felosztva a résztvevőket csoportokba a sítudásuk szerint. Célcsoport: 9-14 éves iskolások, akik kezdő vagy középhasaladó szinten sielnek.

Meghirdetett periódusok:

2019. január 2–7.

2019. január 29. – február 3.

2019. február 4–9.

Érdeklődni és iratkozni december végéig az info@outwardbound.ro e-mail-címen vagy a 0769-224-290-es telefonszámon lehet. (sz.-l)

Nem vársz már minket ragyogó szemekkel,
Nem örülsz már nekünk szerető szíveddel.
Bennünk él egy arc, egy meleg tekintet,
Egy a reményünk, mely éltet és vezet,
Hogy egyszer még találkozunk veled.
Szívünk kimondhatatlan fájdalommal emlékezünk a legdrágább férjre, önfeláldozó édesapára, szerető nagyapára, apósra, jó testvérré, apatársra, a szászregeni születésű BARTHA ALBERT (Ócsi) tanító úrra, akit december 26-án egy éve a Mennyei Atya váratlanul magához szőlített. Drága emléket, határtalan szeretetét, amíg élünk, szívünkben őrizzük. Bánatos felesége, Erzsike, két leánya, vejei és négy, öt sohasem feledő unokája. Adjon a Jóisten csendes nyugalmat testének, lelkének pedig örök üdvösséget a mennyeknek országában! (16/477-1)

Soha el nem múló fájdalommal és szeretettel emlékezünk december 24-én id. HORVÁTH JÓZSEFRE halálának 30. évfordulóján. Emlékét szívünkben megőrizzük. Lánya, Moku, fia, Józsi és azok családja Budapestről és Torontóból. (v.-l)

Kegyelettel és fájdalomtól megtört szívvel emlékezem életem egyik legszomorúbb napjára, december 27-ére, FÜLÖP LAJOS főgyógyász halálának 20. évfordulóján. Nyugodj békében, drága édesapám! Áldott emléked mindörökké szívemben őrzöm. Vigasztalhatatlanul bánatos lányod, Évike. (6/498)

„Fényes csillag ragyog nyugodt tó vizén,
Nem hullámszik már, nem fújja a szél.
Sejtelmes sötétben suttognak a fák,
valaki elment, érzi a világ.”
Fájó szívvel emlékezünk a legdrágább édesanyára, BALOGH MÁRIÁRA halálának 23. évfordulóján. Drága emléket, gondoskodó szeretetét szívünkben örökre megőrizzük. Nyugodjál békében! Szerető gyermekei, Lehel és Mónika, valamint családjuk. (8/521)

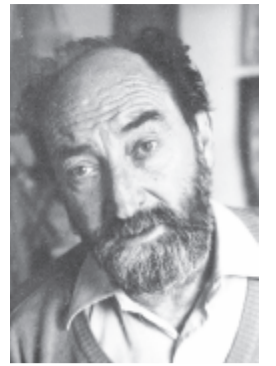
ELHALÁLOZÁS

Megtört szívvel tudatjuk, hogy ADAMOVIITS (NAGY) ÉVA a drága édesanya, nagymama, rokon és barát életének 76. évében visszaadta lelkét a Teremtőjének. Temetése december 28-án 14 órakor lesz a református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Unokái: Zsuzsi, Péter és hozzátartozói. (28/524-1)

Fájó szívvel búcsúzunk a szeretett testvértől, sógortól és nagybácsitól,
KUTI GÁBORTÓL aki 2018. december 18-án 68 évesen hunyt el. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerető testvére, Ildi és családja. (sz.-l)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, dédmama,
özv. KOLCSÁR TERÉZIA szül. Nagy volt geryeszegi lakos 84. évében Magyarországon hirtelen elhunyt. Drága halottunkat december 29-én 14 órai kezdettel helyezük örök nyugalomra a geryeszegi református temetőbe.
Búcsúznak szerettei, hozzátartozói. (4/517-1)

Kegyelettel emlékezünk SÁNDOR LACIRA halálának első évfordulóján. Nyugodj békében, Lacika! Szerettei. (13/474)

Csillag volt, mert szívből szeretett, s mi úgy szerettük, ahogy csak lehetett. Mégis elment tőlünk, mint a lenyugvó nap, de a szívünkben él, s örökre ott marad.

Fájó szívvel emlékeztünk december 25-én a demeterfalvi id. ADORJÁNI ALBERTRE halálának 3. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Szerettei. (6/528-1)

Megtört szívvel tudatjuk, hogy

VERES (BÁRCZI) KATALIN

életének 61. évében elhunyt. Utolsó útjára december 27-én 13 órakor kísérik a Jeedi úti temetőben. Emléked szívünkben örökké élni fog.

Szerettei: édesanyja, testvére, két lánya és unokája. (3/516-1)

Fájdalommal búcsúzunk

VERES (BÁRCZI) KATALINTÓL.

A Fehérvári család. (3/516-1)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

CUBI, BALOGH JÓZSEF

öntömester

a szentestén, meghitt családi körben, örök nyugovóra tért.

Temetésére december 28-án, pénteken délután 3 órakor kerül sor a református temetőben, református szertartás szerint. Pihenjen békében, emléke legyen áldott!

A gyászoló család.

Utolsó búcsút lehet venni tőle a református temető cintermében december 27-én, csütörtökön délután 3-5 óra között. (8/531-1)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy

SUCIU PÉTER

55 éves korában egy torontói klinikán 2018. november 24-én elhunyt. A marosszentgyörgyi IELIF munkatársa volt, 17 éve Kanadában élt.

Nyugodj csendben és békében! Isten szeret, megbocsát, mi is szívünkben őrzünk. Temetése 2018. december 28-án, pénteken 13 órakor lesz a Jeedi úti temetőben.

A gyászoló család. (4/526-1)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Megrendülve értesültünk volt osztálytársunk, ADAMOVIITS ÉVA szül. Nagy haláláról. Őszinte részvétünk a gyászoló családnak. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! A Bolyai Farkas Líceumban 1961-ben végzett XI. B-s osztálytársai. (5/518-1)

Részvéteket fejezem ki a gyászoló családnak szeretett barátom, BORDI ISTVÁN halála miatt. Nyugodjon békében! Bodoczi Zoltán és családja. (01/514)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik drága édesanyám, DEMETER ETELCA temetésén részt vettek, sírjára virágot helyeztek és gyászunkban osztoztak. A gyászoló család. (23/485-1)

GUTENBERG
KIADÓ • NYOMDA • KÖNYVESBOLT

Claire Gratias
**ELÉG LEGYEN
AZ OLVASÁSBÓL!**

Illusztrálta: Sylvie Serprix

Alapkiadás: Arrête de lire!
Editions Belin / Humensis
Fordította: Albert Homonnai Emőke,
Bakcsi Botond

GUTENBERG KIADÓ
24 x 28 cm / 33 oldal

17%
kedvezmény

Ha sokat olvasunk, megsüketülünk és megvakulunk? Magunknak valók vagyunk? Betegség ez? Ugye ezt ti sem hiszitek el? Mert Horáció pocok sem hajlandó lemondani az olvasásról, bármennyit szidják érte a szülei. Egy nap azonban egyedül lehetőség adódik. Hogy miként sikerül a leendő könyvtári papacocoknak meggyőznie környezetét e tevékenység szépségéről és értelméről, megtudjátok, ha Horáció történetét... elolvassátok!

A könyv kedvezményesen megvásárolható a Gutenberg Könyvesboltokban és a www.gutenbergkonyvesbolt.ro webáruházban.

GUTENBERG KÖNYVESBOLTOK

Csíksered: Petőfi Sándor utca 4. sz., tel.: 0752-031310 [gutenbergkonyvesboltcsiksered](http://gutenbergkonyvesboltcsiksered.ro)
Szekelyudvarhely: Márton Áron tér 8. sz., tel.: 0752-032201 [gutenbergkonyvesboltsekekyudvarhely](http://gutenbergkonyvesboltsekekyudvarhely.ro)
Marosvásárhely: Rózsák tere 57. sz., tel.: 0752-032950 [gutenbergkonyvesboltmarosvasarhely](http://gutenbergkonyvesboltmarosvasarhely.ro)

NYITVATARTÁS: hétköznap 8.00–20.00, szombaton 9.00–15.00

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

MAGYARORSZÁGRA, SÜTŐIPARI KFT.-hez sürgősen alkalmazunk SÜTŐIPARI DOLGOZÓKAT 2019. januári kezdéssel. Kiemelkedő bérezés. Érdeklődni a 0745-111-103-as telefonszámon. (20802-1)

A marosvásárhelyi DR. BERNÁDY GYÖRGY ÁLTALÁNOS ISKOLA versenyvizgát szervez egy TAKARÍTÓNŐI állás betöltésére. Részletek a 0365/882-754-es telefonszámon. (20810-1)

B. ú. é. k!
**Kedves marosszentgyörgyiek!
 Kedves Felebarátaim!**

Jézus születésének ünnepe ébressze fel ismét bennünk az örök élet reményét, emlékeztessen mindannyiunkat Isten határtalan szeretetére, és hozzon életünkbe még több türelmet és elfogadást egymás iránt!

Szeretettel,
 Sófalvi Szabolcs polgármester,
 Birtalan István alpolgármester

Administrația Bazinală de Apă Mureș

BŪÉK!

La Mulți Ani!

Békességet, lelki nyugalmat és örömben gazdag új évet kíván szeretteik körében
 a Maros Vízügyi Hatóság

**Eredményekben gazdag,
 boldog új évet kívánok!**

Biró Zsolt
 parlamenti képviselő

B.ú.é.k.!
Family Holiday!

Az év végéhez közeledve fontos köszönetet mondani mindazért a bizalomért, amellyel egész év során megtiszteltetek.

Az **Azomures** munkaközössége áldott, meghitt ünnepeket és szakmai megvalósításokban bővelkedő új évet kíván!

Boldog Új Évet kívánunk!

AZOMURES
 An **AGROBONIT** Company

**Békességet,
 nyugalmat, jó egészséget,
 derűs új évet!**

kíván tagjainak,
 ügyfeleinek
 és minden mézfogyasztónak

az Apicola marosvásárhelyi fiókja.
 Cojocar Cristina mérnök, igazgató,
 Vasile Bota mérnök, a méhészegyesület elnöke

**A Siletina Impex Kft.
 Helyi Közszállítási
 Vállalat Rt. Társulás
 minden kedves
 utasának,
 ügyfelének,
 alkalmazottainak
 sikereiben gazdag
 boldog új évet
 kíván!**